

Uchwała Nr 2396/10
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 3 lutego 2010 r.

w sprawie zmiany uchwały Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 894/08 z dnia 30 kwietnia 2008 r.

Na podstawie artykułu 26 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2009 Nr 84, poz. 712 z późn. zm.), oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. 20041 Nr 142 poz. 1590 z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1

1. W uchwale Nr 894/08 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie przyjęcia Podręcznika kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 - 2013 zmienia się jej załącznik, który otrzymuje nowe brzmienie i stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
2. Dla konkursów w ramach RPOWŚ 2007-2013, ogłoszonych przed dniem przyjęcia niniejszej uchwały, ma zastosowanie *Podręcznik kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach RPOWŚ 2007-2013* w brzmieniu nadanym uchwałą nr 1474/09 z dnia 14 stycznia 2009 r.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Adam Jarubas

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
JAKO INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA REGIONALNYM PROGRAMEM
OPERACYJNYM NA LATA 2007-2013

Podręcznik Kwalifikowalności
Wydatków objętych
dofinansowaniem w ramach
Regionalnego Programu
Operacyjnego Województwa
Świętokrzyskiego na lata 2007-
2013

Styczeń 2009

Spis treści

Podstawa prawna	5
Skróty występujące w Podręczniku:	7
Najważniejsze pojęcia występujące w Podręczniku:	8
Zakres	11
CZĘŚĆ I. ZASADY OGÓLNE	12
1. Zasady kwalifikowania projektu	12
2. Zasięg terytorialny	13
3. Trwałość projektu	14
4. Zasady kwalifikowania wydatków	16
5. Kwalifikowalność wydatków w projektach realizowanych w ramach programów pomocy publicznej	17
6. Podmiot ponoszący wydatki	18
7. Uznanie wydatku za poniesiony	18
8. Termin poniesienia wydatku	19
9. Zakaz podwójnego finansowania	20
10. Projekty generujące dochód	21
11. Wydatki niekwalifikowane	21
CZĘŚĆ II. WARUNKI UZNANIA ZA WYDATKI KWALIFIKOWANE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WYDATKÓW DLA OSI PRIORYTETOWYCH I-VI RPOWŚ	23
A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu	23
12. Wydatki na przygotowanie projektu	23
B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu	24
13. Zakup nieruchomości niezabudowanej (gruntu) i nieruchomości zabudowanej	24
14. Zakup środków trwałych	26
15. Zakup wartości niematerialnych i prawnych	29
16. Leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	29
17. Instalacja środków trwałych	31
18. Roboty budowlane	31
19. Instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy)	32
20. Wkład niepieniężny	33
21. Wydatki na mieszkalnictwo	33
22. Podatek VAT oraz inne obciążenia publicznoprawne	35
C. Wydatki związane z zarządzaniem projektem i jego obsługą	35

23. Koszty osobowe.....	35
24. Zarządzanie projektem	37
25. Ekspertyzy / audyt	37
26. Inspektor nadzoru	37
27. Usługi finansowe i zabezpieczenia	38
28. Wydatki na promocję projektu.....	39
CZĘŚĆ III. SZCZEGÓŁOWE WYDATKI KWALIFIKOWANE W POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁANIACH DLA OSI PRIORYTETOWYCH I-VI RPOWŚ.....	40

Podstawa prawna

Niniejszy Podręcznik kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 został przygotowany na podstawie art. 26 ust.1 pkt. 6 *Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku, o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. z 2006 r., Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.) oraz pkt. 2.3 *Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013* oraz:

a) Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE z dnia 31 lipca 2006 r., L 210/25), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1083/2006”;

b) Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE z dnia 27 grudnia 2006 r., L 371/1), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1828/2006),

c) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE z dnia 31 lipca 2006 r., L 210/1), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1080/2006”;

d) Ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 177 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą prawo zamówień publicznych”,

e) Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.),

f) Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”,

g) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 przyjętego przez Komisję Europejską w dniu 21 grudnia 2007 roku r. decyzją CCI 2007PL161PO018 oraz uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 689/07 z dnia 21 grudnia 2007 roku, zwanego dalej „RPOWŚ”;

h) Szczegółowego opisu osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, zwanego dalej Uszczegółowieniem RPOWŚ.

Skróty występujące w Podręczniku:

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

IOB – Instytucje Otoczenia Biznesu

IZ – Instytucja Zarządzająca

KE – Komisja Europejska

RPOWŚ – Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013

MRR – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

PZP – ustawa *Prawo Zamówień Publicznych*

RLM – równoważna liczba mieszkańców

TWE – Traktat Ustanawiający Wspólnoty Europejskie

Najważniejsze pojęcia występujące w Podręczniku:

Beneficjent - zgodnie z Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 - Podmiot gospodarczy, podmiot lub przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, odpowiedzialne za inicjowanie lub inicjujące i realizujące operacje¹.

Dostawy - należy przez to rozumieć nabywanie rzeczy, praw oraz innych dóbr, w szczególności na podstawie umowy sprzedaży, dostawy, najmu, dzierżawy oraz leasingu.

Duży projekt – zgodnie z art. 39 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 roku jest to sprecyzowana operacja składająca się z szeregu robót, działań lub usług, której celem jest ukończenie zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym, która posiada jasno określone cele i której całkowity koszt przekracza kwotę 25 mln EUR w przypadku środowiska naturalnego oraz 50 mln EUR w przypadku innych dziedzin.

Nieruchomość niezabudowana - część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty), z wyłączeniem budynków, budowli, obiektów małej architektury oraz tymczasowych obiektów budowlanych.

Nieruchomość zabudowana - część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty) wraz z budynkami, budowlami, obiektami małej architektury trwale związanymi z gruntem.

Obszar miejski – obejmuje miasta powyżej 5 tys. mieszkańców;

Obszar wiejski - to wszystkie miejscowości znajdujące się w granicach administracyjnych:

- gmin wiejskich,
- gmin miejsko-wiejskich, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,
- gmin miejskich, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. Mieszkańców.

Obszar bez zastosowania (nie dotyczy) – należy wybrać wówczas, gdy projekt, co do zasady, nie jest skierowany na wsparcie określonego typu obszaru (np. regionalny fundusz pożyczkowo-poręczeniowy, inkubatory o znaczeniu ponadlokalnym, wdrażanie systemów i usług elektronicznych, projekty promocyjne o zasięgu ponadlokalnym).

W przypadku projektów liniowych, należy zakwalifikować obszar realizacji projektu jako wiejski, bądź jako miejski, poddając ocenie, czy projekt przewiduje interwencję w dominującej części na obszarze wiejskim, czy miejskim.

¹ Potencjalni beneficjenci, uprawnieni do wnioskowania o wsparcie ze środków RPOWŚ, uprawnieni do podpisania umowy o dofinansowanie oraz odpowiadający za realizację projektów, zostali zdefiniowani na poziomie każdego działania RPOWŚ.

Projekt – zgodnie z art. 5 ust. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju jest to przedsięwzięcie realizowane w ramach programu operacyjnego na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie, zawieranej między beneficjentem a Instytucją Zarządzającą.

Pomoc publiczna - wsparcie udzielane beneficjentowi, przy jednoczesnym spełnieniu następujących warunków:

- jest przyznawane przez Państwo lub pochodzi ze środków państwowych,
- udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku,
- ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów),
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE.

Aby wsparcie stanowiło pomoc publiczną, wymienione powyżej warunki muszą zaistnieć łącznie. W przypadku, gdy którykolwiek z powyższych warunków nie jest spełniony, nie mamy do czynienia z pomocą publiczną.

Zgodnie z art. 87 ust 1. TWE jest to pomoc „...udzielona przez Państwo członkowskie lub z użyciem zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub może zakłócić konkurencję poprzez faworyzowanie określonych podmiotów lub wytwarzania określonych dóbr, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem wspólnotowym, o ile wpływa na handel między Państwami Członkowskimi”.

Roboty budowlane - należy przez to rozumieć wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.), a także realizację obiektu budowlanego w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, za pomocą dowolnych środków.

Termomodernizacja - jest to przedsięwzięcie mające na celu zmniejszenie kosztów ponoszonych na ogrzewanie budynku. Obejmuje ona usprawnienia w strukturze budowlanej oraz w systemie grzewczym. Do prac termomodernizacyjnych zalicza się m.in.:

- ocieplenie budynku (ściany, dachy i stropodachy)
- wymiana lub remont pokrycia dachowego
- wymiana lub remont stolarki okiennej i drzwiowej (drzwi zewnętrzne) ,
- wymiana lub modernizacja źródła ciepła (kotłownia lub węzeł ciepłowniczy),
- instalacja automatyki sterującej źródłem ciepła ,
- wymiana lub modernizacja instalacji grzewczej w budynku ,
- instalacja urządzeń zmniejszających zużycie wody,

- usprawnienie lub instalacja wentylacji,
- instalacja urządzeń wykorzystujących energię źródeł odnawialnych (np. kotły na biomasę, kolektory słoneczne).

Umowa o dofinansowanie – umowa wraz z załącznikami (m.in. wnioskiem o dofinansowanie i inne) zawarta pomiędzy Instytucją Zarządzającą a Beneficjentem, na podstawie której Beneficjent realizuje projekt współfinansowany w ramach RPOWŚ. Pod tym pojęciem rozumie się również decyzję o dofinansowaniu projektu podjętą przez Instytucję Zarządzającą na podstawie art. 28 ust. 2 *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*.

Usługi - należy przez to rozumieć wszelkie świadczenia, których przedmiotem nie są roboty budowlane lub dostawy.

Wydatek kwalifikowalny – wydatek lub koszt poniesiony przez Beneficjenta w związku z realizacją projektu w ramach RPOWŚ, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Wytycznych, który kwalifikuje się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację RPOWŚ w trybie określonym w umowie o dofinansowanie projektu. Zgodnie z art. 5 ust. 6 *Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, wydatek zostanie uznany za kwalifikowalny po spełnieniu następujących kryteriów: spójność z postanowieniami przyjętego programu operacyjnego, zostanie uznany przez IZ RPOWŚ zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt. 6 *Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*.

Wydatek niekwalifikowalny – wydatek lub koszt nie kwalifikujący się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację RPOWŚ.

Zakres

1. Niniejszy Podręcznik odnosi się do wydatków ponoszonych przez Beneficjenta -zarówno w ramach współfinansowania krajowego, jak i środków wspólnotowych - na realizację projektów finansowanych z EFRR w ramach RPOWŚ.
2. Niniejszy Podręcznik skierowany jest do Beneficjentów i instytucji uczestniczących we wdrażaniu RPOWŚ.
3. Za kwalifikowalne mogą być uznane jedynie wydatki niezbędne dla realizacji projektu, poniesione zgodnie z prawem wspólnotowym i krajowym oraz zgodnie z postanowieniami umowy dofinansowania i niniejszym Podręcznikiem.
4. W przypadku projektu lub grupy projektów objętych zasadami pomocy publicznej - określonej w art. 87 i 88 Traktatu ustanawiającego WE – mogą obowiązywać bardziej restrykcyjne zasady związane z kwalifikowaniem wydatków od określonych w niniejszym Podręczniku. W takiej sytuacji za kwalifikowalne uznaje się te wydatki, które spełniają warunki określone w programie pomocy publicznej i niniejszym Podręczniku.
5. Rodzaje beneficjentów, którzy mogą starać się o dofinansowanie projektów, określa bezpośrednio RPOWŚ i Szczegółowy opis osi priorytetowych RPOWŚ.
6. Beneficjent może wnioskować zaliczkę lub refundację poniesionych wydatków kwalifikowalnych do kwoty określonej w umowie dofinansowania.

CZĘŚĆ I. ZASADY OGÓLNE

1. Zasady kwalifikowania projektu

1.1. Ocena kwalifikowalności projektu jest dokonywana na etapie wyboru wniosków o dofinansowanie i polega na sprawdzeniu czy przedstawiona inwestycja może stanowić przedmiot współfinansowania w ramach RPOWŚ. Projekt jest kwalifikowany i możliwym jest uzyskanie refundacji części zaplanowanych wydatków, jeżeli spełnia następujące warunki ogólne:

- jest zgodny z horyzontalnymi politykami Wspólnoty,
- jest zgodny z wymogami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- jest zgodny z dokumentem programowym i opisem dla danego Działania, zawartym w Uszczegółowieniu,
- przyczynia się do realizacji celów danego priorytetu/działania RPOWŚ,
- spełnia kryteria formalne i merytoryczne wyboru projektów zaakceptowane przez Komitet Monitorujący i zapisane w Uszczegółowieniu,
- zaplanowane wydatki są niezbędne dla wdrażania i realizacji projektu (bez nich projekt nie mógłby zostać zrealizowany),
- zaplanowane wydatki są proporcjonalne do zaplanowanych efektów realizacji i racjonalne,
- zaplanowane wydatki zostaną poniesione w okresie realizacji projektu i kwalifikowania wydatków,
- zaplanowane wydatki zostaną poniesione zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego np.:
 - wydatek poniesiony przez podmiot zobowiązany do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych powinien być dokonany zgodnie z tą ustawą,
 - wydatek poniesiony przez przedsiębiorcę powinien być dokonany zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej².

²Obowiązek rozliczeń za pośrednictwem rachunku bankowego przedsiębiorcy dotyczy przypadków, gdy „jednorazowa wartość transakcji bez względu na liczbę wynikających z niej płatności przekracza równowartość 15 000 (...) euro”, tak więc podział transakcji na raty nie daje podstaw do zapłaty gotówką, a raty takiej transakcji płacone gotówką będą uznawane za niekwalifikowane.

Pod pojęciem „jednorazowa wartość transakcji” należy rozumieć ogólną wartość należności lub zobowiązań określoną w umowie zawartej między przedsiębiorcami.

- wydatki zostaną poniesione zgodnie z kategoriami wydatków, wynikającymi z wniosku o dofinansowanie projektu, stanowiącego załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.
- wydatki zostaną należycie udokumentowane. Dowodem poniesienia wydatku jest faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz z dołączonym wyciągiem z operacji na rachunku bankowym. W przypadku płatności gotówkowej, wystarczającym dowodem jest faktura z adnotacją w jej treści „zapłacono gotówką” opatrzona podpisem upoważnionej osoby (wystawcy/sprzedawcy). W przypadkach, gdy potwierdzenie poniesienia wydatków ww. dokumentami nie jest możliwe, dowodem poniesienia wydatku jest inny dokument zaakceptowany przez IZ jako stwierdzający poniesienie wydatku.
- nie podlega wyłączeniom podmiotowym i przedmiotowym ustanowionym przez Instytucję Zarządzającą RPOWŚ i uwzględnionym we właściwych aktach prawnych,
- wydatki zostaną zrealizowane w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku. Zasadę tę uznaje się za spełnioną wówczas, gdy wydatek był dokonany w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych. Jeżeli wydatek był dokonany w innym trybie to ciężar udowodnienia zachowania tej zasady spoczywa na podmiocie ponoszącym wydatek

1.2. Uznanie danego projektu za kwalifikowany do wsparcia w ramach RPOWŚ, nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione w trakcie realizacji projektu będą uznane za kwalifikowalne.

2. Zasięg terytorialny

Zgodnie z art. 5, ust 1. rozporządzenia 1083/2006 jako generalną zasadę przyjmuje się, iż projekt współfinansowany z funduszy strukturalnych musi być realizowany w granicach administracyjnych obszaru objętego programem, w ramach którego jest realizowany tj.: w przypadku Programów Regionalnych - w regionie, którego dotyczy dany program (NUTS II). Oznacza to, iż projekt współfinansowany w ramach RPOWŚ musi być realizowany w granicach administracyjnych Województwa Świętokrzyskiego.

W przypadku środków trwałych, będących urządzeniami ruchomymi (mobilnymi), możliwym jest wykorzystywanie ich poza granicami województwa, ale nie dalej niż w obszarze geograficznym RP.

3. Trwałość projektu

3.1. Zgodnie z art. 57 rozporządzenia 1083/2006 każdy projekt współfinansowany ze środków funduszy strukturalnych musi zachować trwałość przez okres **pięciu lat** od daty finansowego zakończenia projektu.

3.2. W przypadku projektów realizowanych przez MŚP, okres o którym mowa w ppkt 3.1 wynosi **trzy lata** od daty finansowego zakończenia projektu.

3.3. Pojęcie „trwałości projektu” rozumiane jest jako nie poddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji:

a) mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz

b) wynikającej ze zmiany własności elementu infrastruktury i/lub środków trwałych albo z zaprzestania działalności produkcyjnej i innych.

3.4. Znacząca modyfikacja oznacza jednoczesne spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. a i co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. b., a ponadto pomiędzy tymi warunkami musi zachodzić związek przyczynowo skutkowy (tzn. lit. b to przyczyna, a lit. a skutek).

3.5. Nie zachodzi ustanie trwałości Projektu w następujących okolicznościach:

- A. W przypadku kradzieży przedmiotu objętego dofinansowaniem, w okresie wymaganej trwałości projektu, Beneficjent powinien niezwłocznie odtworzyć projekt wprowadzając do działalności urządzenie (urządzenia), służące temu samemu celowi i o parametrach nie gorszych niż uwzględnione w dokumentacji projektowej załączonej do podpisanej umowy. Ze względu na potrzeby dokumentacyjne, Beneficjent powinien powiadomić o szczegółach IZ RPOWŚ.
- B. W przypadku zużycia technicznego urządzenia objętego dofinansowaniem w okresie wymaganej trwałości projektu, albo z uwagi na nie wystarczające jego możliwości techniczne – Beneficjent może zamiennie dokonać zakupu nowego urządzenia o parametrach nie gorszych niż poprzednie i mogącego wykonywać co najmniej czynności dotychczasowego urządzenia. Dla celów dokumentacyjnych Beneficjent powinien przedstawić wniosek wraz z analizą i uzasadnieniem proponowanej zmiany, by uzyskać zgodę IZ RPOWŚ.
- C. Beneficjent, który zaprzestał prowadzenia działalności w okresie wymaganej trwałości projektu, zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia o tym fakcie IZ RPOWŚ i zwrotu dotacji.

- D. W okresie trwania projektu Beneficjent nie może przewłaszczać (np. na rzecz banku na zabezpieczenie kredytu) jak również zbyć przedmiotu objętego dotacją pod rygorem obowiązku zwrotu dotacji.
- E. Przedmiot dotacji nie może być wdzierżawiany innym podmiotom gospodarczym. W wyjątkowych sytuacjach, w projektach nie gospodarczych, przedmiot dotacji może być przedmiotem wdzierżawienia, jeśli to wynika ze specyfiki projektu, zostało w nim tak określone i przyjęte do dofinansowania. W przypadku terenów inwestycyjnych, uzbrojonych w ramach projektu, realizowanego w ramach RPOWŚ 2007-2013, możliwa jest sprzedaż uzbrojonego gruntu inwestorowi, przy założeniu, że dofinansowana infrastruktura (sieci wodociągowe, kanalizacyjne, drogi dojazdowe itp.) co najmniej przez okres trwałości projektu pozostanie własnością beneficjenta, a cel inwestycji nie zostanie zmieniony.
- F. Możliwe są zmiany formy organizacyjnej podmiotu gospodarczego, który zrealizował projekt³ np. w zakresie:
- a. spółka cywilna może przekształcić się w spółkę jawną czy z o.o. w tym samym składzie wspólników / udziałowców; tak też spółka jawna. Podobnie spółka z o.o. może przekształcić się w akcyjną, ale nie mogą one być przejęte przez inne spółki;
 - b. osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą może na bazie własnego przedsiębiorstwa - które zrealizowało projekt, założyć jednoosobową spółkę z o.o.

Zmiany form organizacyjnych podmiotu, który zrealizował projekt powinny być uzgodnione z Instytucją Zarządzającą i odpowiednio wprowadzone aneksem do umowy o dofinansowanie na podstawie odpowiednich dokumentów (np. KRS) – obowiązuje to w całym okresie trwałości projektu. Każdorazowo, w przypadku wątpliwości zasadnym jest skierowanie zapytania

do IZ RPOWŚ.

- G. Możliwe są zmiany adresowe siedziby Beneficjenta, ale nie poza Województwo Świętokrzyskie,. Zmiany wraz ze stosownymi dokumentami powinny być przekazane do IZ RPOWŚ celem sporządzenia aneksu do umowy o dofinansowanie.
- H. Przez cały okres trwałości projektu musi być zachowana forma promocji w nim opisana,

³ Generalna uwaga: właściciel projektu nie może się zmienić.

a także utrzymane założone wskaźniki poziomu rezultatu. (Utrzymanie wskaźnika zatrudnienia w okresie trwałości projektu jest rozpatrywane w ujęciu średniorocznym w przeliczeniu na pełne etaty).

I. Możliwe są zmiany form zabezpieczenia realizacji projektu pod warunkiem zastąpienia ich innymi, o nie mniejszej wartości, co wymaga aneksowania umowy.

3.6. Wydatki poniesione na rzecz projektu, który zostanie poddany znaczącym modyfikacjom zostaną objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 98–102 rozporządzenia 1083/2006.

4. Zasady kwalifikowania wydatków

4.1. Wydatek kwalifikowalny to wydatek spełniający warunki umożliwiające jego całkowite lub częściowe pokrycie środkami przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego, pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz publicznych źródeł krajowych.

4.2. Niniejszy Podręcznik określa warunki uznania wydatku za wydatek kwalifikowalny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

4.3. Oceny kwalifikowalności wydatku dokonuje się zarówno na etapie wyboru wniosku o dofinansowanie projektu, jak i podczas realizacji projektu. Na etapie wyboru wniosków sprawdzeniu podlega potencjalna kwalifikowalność wydatków ujętych we wniosku. Kwalifikowalność poniesionych wydatków oceniana jest również w trakcie realizacji projektu, kiedy beneficjent przedkłada kolejne wnioski o płatność, w tym na etapie wniosku o płatność końcową oraz podczas kontroli.

4.4. Beneficjenci w ramach przygotowywanych projektów, określają zarówno wydatki kwalifikujące się do wsparcia (wydatki kwalifikowane), jak również wydatki nie kwalifikujące się do wsparcia (wydatki niekwalifikowane). Potwierdzenie wysokości planowanych do poniesienia wydatków kwalifikowanych następuje w umowie o dofinansowanie zawartej z Beneficjentem RPOWŚ.

4.5. Wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia równocześnie:

- wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszym Podręczniku, oraz
- wszystkie dotyczące go warunki określone w akcie prawa polskiego stanowiącym podstawę prawną udzielenia pomocy.

5. Kwalifikowalność wydatków w projektach realizowanych w ramach programów pomocy publicznej

5.1. W przypadku gdy pokrycie wydatku środkami przeznaczonymi na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 stanowić będzie pomoc publiczną w rozumieniu art. 87 ust.1 TWE wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia równocześnie wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszym Podręczniku oraz programie pomocowym, tj. w akcie prawa polskiego stanowiącym podstawę prawną udzielenia pomocy.

5.2. Przy realizacji projektów, w których występuje pomoc publiczna należy wziąć pod uwagę odpowiednie zapisy Rozporządzeń MRR, wskazane w opisach poszczególnych Działań Uszczegółowienia.

5.3. W przypadku programów pomocowych realizowanych w oparciu o przepisy rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1628/2006 z dnia 24 października 2006 r., w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do regionalnej pomocy inwestycyjnej oraz Wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013 (Dz. U. UE C54 z 04.03.2006), pomoc może być udzielana na następujących warunkach:

a) wnioskodawca nie rozpoczął realizacji inwestycji:

Przed podjęciem prac nad realizacją inwestycji wnioskodawca jest zobowiązany uruchomić procedurę aplikacyjną o wsparcie w ramach RPOWŚ. Okres kwalifikowalności wydatków rozpocznie się dzień po złożeniu przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie.

Przez rozpoczęcie realizacji projektu należy rozumieć podjęcie czynności zmierzających bezpośrednio do realizacji inwestycji, w szczególności podjęcie prac budowlanych lub pierwsze zobowiązanie wnioskodawcy do zamówienia urządzeń lub usług (np. rozpoczęcie postępowania w trybie PZP, w celu wyboru wykonawcy). Nie jest natomiast rozpoczęciem realizacji projektu poszukiwanie potencjalnych dostawców czy też zbieranie ofert.

b) projekt dotyczy realizacji nowej inwestycji, przez którą należy rozumieć:

1. inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne związane z:

- rozbudową istniejącego przedsiębiorstwa,,
- dywersyfikacją produkcji przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych produktów lub
- zasadniczą zmianę dotyczącą procesu produkcyjnego w istniejących przedsiębiorstwach.

2. nabycie środków trwałych bezpośrednio związanych z przedsiębiorstwem, które zostało zamknięte lub zostałoby zamknięte, gdyby zakup nie nastąpił, przy czym środki nabywane są przez inwestora niezależnego od zbywcy.

3. nową inwestycją nie jest inwestycja prowadząca wyłącznie do odtworzenia zdolności produkcyjnych lub nabycie udziałów/ akcji przedsiębiorstwa.

6. Podmiot ponoszący wydatki

Co do zasady, wydatkiem kwalifikowanym jest wydatek faktycznie poniesiony przez beneficjenta uprawnionego do złożenia wniosku w ramach danego Działania - tj. podmiotu, z którym Instytucja Zarządzająca, zawarła umowę o dofinansowanie projektu lub w odniesieniu do którego podjęła decyzję o dofinansowaniu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 .

7. Uznanie wydatku za poniesiony

7.1. Wydatek uznaje się za poniesiony, jeżeli nastąpił faktyczny przepływ środków pieniężnych od podmiotu ponoszącego wydatek do innego podmiotu tj. doszło do wydatku w znaczeniu kasowym, miał miejsce rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego Beneficjenta. Dokument finansowy przedstawiony do rozliczenia musi być uregulowany w 100% (w terminie określonym w umowie o dofinansowanie projektu oraz zgodnie z warunkami umowy zakupu, dostawy przedmiotu dofinansowania), pomimo, iż w ramach umowy o dofinansowanie kwalifikowana jest tylko procentowa część danego wydatku. Wyjątki od tej zasady określają ppkt 7.2. – 7.5.

7.2. Wydatek polegający na udzieleniu poręczenia uważa się za poniesiony jeśli została zawarta skuteczna umowa o udzielenie poręczenia (niezależnie od tego, czy w wyniku wykonywania tej umowy nastąpiła wypłata kwoty poręczanej).

7.3. Wydatek polegający na wniesieniu wkładu niepieniężnego uważa się za poniesiony, jeśli wkład został faktycznie wniesiony.

7.4. W przypadku, jeśli umowa między podmiotem ponoszącym wydatek a podmiotem wykonującym na jego rzecz roboty budowlane przewiduje ustanowienie zabezpieczenia w formie tzw. kwoty zatrzymanej, wypłata kwoty zatrzymanej to wydatek kwalifikowalny.

7.5. Wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu uważa się za poniesiony, jeśli podmiot ten uznał kompensatę i w dacie uznania kompensaty.

7.6. Wydatki muszą być poniesione i udokumentowane zgodnie z obowiązującym prawem polskim oraz prawem wspólnotowym. W zależności od typu beneficjenta powinna zostać zachowana zasada zgodności poniesionych wydatków z przepisami obowiązującymi w obszarach: zamówień publicznych, ochrony środowiska, pomocy publicznej oraz rachunkowości.

7.7. Wydatki poniesione na podstawie umowy, która została zawarta z naruszeniem prawa, lub zostały poniesione z naruszeniem prawa będą uznane za niekwalifikowane.

8. Termin poniesienia wydatku

8.1. Początek okresu kwalifikowania wydatków dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 stanowi data **1 stycznia 2007 roku**. Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest **31 grudnia 2015 roku**.

8.2 W przypadku wydatków ponoszonych przez beneficjentów Działań 1.1 oraz 1.2 RPOWŚ 2007-2013, oraz beneficjentów innych działań, w przypadku, gdy pomoc udzielana będzie w oparciu o przepisy dot. regionalnej pomocy inwestycyjnej, za początek okresu kwalifikowania wydatku uważa się dzień po dacie złożenia wniosku o dofinansowanie, z wyjątkiem kosztów prac związanych z przygotowaniem nowej inwestycji oraz usług doradczych z nią związanych (bez kosztów związanych z biznesplanem).

8.3. Terminy poniesienia wydatków kwalifikowanych w ramach danego projektu określa umowa o dofinansowanie zawarta z Beneficjentem poprzez wskazanie terminu rozpoczęcia oraz terminu zakończenia realizacji projektu.

8.4. Końcowa data kwalifikowalności wydatku zapisana w umowie o dofinansowanie może zostać zmieniona tylko w uzasadnionym przypadku, na pisemny wniosek Beneficjenta za zgodą Instytucji Zarządzającej, w formie aneksu do umowy o dofinansowanie. Końcowa data kwalifikowania wydatków dla projektu nie może wykraczać poza datę **31 grudnia 2015 roku**.

8.5. W przypadku występowania pomocy publicznej dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków zostaje określony w następujący sposób:

- a) w przypadku projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie z zapisem odpowiedniego rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego odnośnie udzielenia pomocy publicznej,
- b) w przypadku braku określenia w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego terminu rozpoczęcia kwalifikowalności - dzień podjęcia decyzji IZ o dofinansowaniu projektu.

8.6. W ramach RPOWŚ istnieje możliwość dofinansowania projektów częściowo bądź całkowicie zrealizowanych (przy uwzględnieniu szczególnych zasad, które mogą obowiązywać projekty, dla których dofinansowanie stanowi pomoc publiczną). W takim przypadku, za wydatki kwalifikowane będą mogły zostać uznane jedynie wydatki poniesione w okresie kwalifikowania wydatków w ramach RPOWŚ.

8.7. Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się:

a) w przypadku wydatków pieniężnych:

- dokonanych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą - datę obciążenia rachunku bankowego podmiotu ponoszącego wydatek,
- dokonanych kartą kredytową lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności - datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu,

b) w przypadku wkładu rzeczowego – datę faktycznego wniesienia wkładu, jednak nie wcześniej niż 01.01.2007 r.,

c) w przypadku kompensaty – datę uznania kompensaty przez drugą stronę, jednak nie wcześniej niż 01.01.2007 r.

9. Zakaz podwójnego finansowania

9.1. Podwójne finansowanie oznacza niedozwolone zrefundowanie całkowite lub częściowe danego wydatku dwa razy ze środków publicznych – wspólnotowych lub/i krajowych.

9.2. Podwojnym finansowaniem jest w szczególności:

- zrefundowanie tego samego wydatku w ramach dwóch różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych,
- zrefundowanie kosztów podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o Ustawę o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. z późn. zm.,
- zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej, a następnie zrefundowanie kosztów amortyzacji tego środka trwałego w ramach funduszy strukturalnych,
- zrefundowanie ze środków funduszy strukturalnych wydatku poniesionego na środek trwały, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat od daty złożenia przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie projektu.

10. Projekty generujące dochód

10.1. W myśl art. 55 rozporządzenia nr 1083/2006 projekt generujący dochód oznacza wszelkie operacje obejmujące inwestycję w infrastrukturę, z której korzystanie podlega opłatom ponoszonym bezpośrednio przez korzystających oraz wszelkie operacje pociągające za sobą sprzedaż gruntu lub budynków lub dzierżawę gruntu lub najem budynków, lub wszelkie inne odpłatne świadczenie usług.

10.2. Szczegółowe zasady związane z metodologią obliczania i przedstawiania w projekcie generowanego dochodu, a także sposobu jego monitorowania określają *Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód*.

10.3. Wydatki kwalifikowane poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu netto z inwestycji w danym okresie referencyjnym.

10.4. W przypadku, gdy nie wszystkie koszty inwestycji kwalifikują się do współfinansowania, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.

10.5. Kalkulacja oczekiwanego dochodu netto z inwestycji dokonywana jest w studium wykonalności przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

10.6. Powyższych zasad nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

11. Wydatki niekwalifikowane

11.1. W żadnym wypadku nie są kwalifikowane wydatki na:

- a) pokrycie odsetek od zadłużenia lub innych kosztów kredytu,
- b) pokrycie kosztów prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe ponoszone w ramach wdrażania projektu,
- c) nabycie aktywów, które były współfinansowane ze środków krajowych lub wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę ich nabycia,
- d) pokrycie kosztów kar i grzywien, a także kosztów procesów sądowych oraz kosztów realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,

- e) pokrycie kosztów związanych z umową leasingu, a w szczególności: podatku, marży finansującego, odsetek od refinansowania kosztów, kosztów ogólnych, opłat ubezpieczeniowych,
- f) wypełnienie formularza wniosku (aplikacyjnego) o dofinansowanie projektu,
- g) remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych,
- h) zakup obiektów wykorzystywanych jako miejsce świadczenia usług przez administrację publiczną.

11.2. Wydatki związane z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych mogą zostać uznane

za wydatki kwalifikowane, o ile zostały poniesione po uprzedniej akceptacji Instytucji Zarządzającej.

11.3. Wydatki związane z poniesieniem strat lub dodatkowych kosztów na skutek nieprawidłowej i nieterminowej realizacji projektu przez wykonawcę nie mogą zostać uznane za kwalifikowane.

W sytuacji, gdy Beneficjent uzyska odszkodowanie/karę umowną z tytułu nieterminowego zrealizowania zamówienia, jego wartość w całości pomniejsza kwotę wydatków kwalifikowalnych stanowiącą podstawę do wyliczenia kwoty refundacji.

CZĘŚĆ II. WARUNKI UZNANIA ZA WYDATKI KWALIFIKOWANE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WYDATKÓW DLA OSI PRIORYTETOWYCH I-VI RPOWŚ

A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu

12. Wydatki na przygotowanie projektu

12.1. Wydatki poniesione na opracowanie dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu zostaną uznane za kwalifikowane, jeśli dokumentacja taka jest niezbędna do przygotowania lub realizacji projektu (wymagana przez prawo krajowe bądź wspólnotowe albo przez Instytucję Zarządzającą). Dotyczy to w szczególności wydatków na opracowanie:

- studium wykonalności,
- oceny oddziaływania na środowisko,
- dokumentacji technicznej,
- wydatków poniesionych na opinie, programy, badania niezbędne do przygotowania projektu wynikających z prawa krajowego lub wymogów RPOWŚ,
- map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt,
- programu rewitalizacji,

12.2. Wydatki poniesione na opłaty związane z koniecznością uzyskania niezbędnych decyzji (pozwoleń i zezwoleń) administracyjnych niezbędnych do realizacji projektu.

12.3. W przypadku zastosowania w projekcie trybów określonych w ustawie Prawo Zamówień Publicznych, za koszt kwalifikowany uznaje się wydatki poniesione na przygotowanie przetargu, w tym na publikacje ogłoszeń przetargowych.

12.4. Warunkiem uznania wydatków określonych w ppkt 12.1. - 12.3. za kwalifikowane jest wskazanie tych wydatków we wniosku o dofinansowanie będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

12.5. Postanowienia ppkt 12.1. - 12.3. stosuje się odpowiednio w przypadku dokonywania zmian w projekcie.

12.6. W przypadku Działań 1.1 i 1.2 RPOWŚ, koszty prac związanych z przygotowaniem nowej inwestycji oraz usług doradczych z nią związanych mogą zostać uwzględnione do poziomu intensywności odpowiadającego 50% faktycznie poniesionych kosztów.

Wydatki niekwalifikowane:

- wydatki poniesione na sporządzenie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- koszt biznesplanu składanego wraz z wnioskiem o dofinansowanie w ramach osi I RPOWŚ,

- wydatek poniesiony na przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w przypadku, gdy postępowanie to zostało unieważnione z przyczyn wskazanych w art. 93 ust 1 pkt. 7 ustawy prawo zamówień publicznych tj. było obarczone wadą uniemożliwiającą zawarcie ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego.

B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu

13. Zakup nieruchomości niezabudowanej (gruntu) i nieruchomości zabudowanej

13.1. Wydatek na nabycie nieruchomości niezabudowanej i zabudowanej jest wydatkiem kwalifikowanym, przy łącznym spełnieniu następujących warunków:

- a) wydatek został uwzględniony we wniosku o dofinansowanie projektu, stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu,
- b) nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu,
- c) nieruchomość wykorzystywana będzie/ jest tylko do celów realizacji projektu, zgodnie z przeznaczeniem określonym we wniosku o dofinansowanie projektu, stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie,
- d) cena nabycia nieruchomości nie przekracza jej wartości rynkowej, a wartość nieruchomości jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.),
- e) nabyta nieruchomość nie była współfinansowana z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danej nieruchomości przez beneficjenta. Dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie zbywcy (zbywców), które beneficjent składa wraz z wnioskiem o płatność.

13.2. Wydatek na nabycie nieruchomości obejmuje:

- cenę nabycia nieruchomości lub kwotę odszkodowania z tytułu wywłaszczenia nieruchomości,
- wydatek na tymczasową dzierżawę nieruchomości w przypadku jej wywłaszczenia (za wyjątkiem Działania 1.1. i 1.2.),
- kwotę odszkodowania z tytułu ustanowienia obszaru ograniczonego Użytkowania obejmującego nieruchomość (za wyjątkiem Działania 1.1. i 1.2.),
- wydatek na wycenę/ operat szacunkowy,

- wydatek na sporządzenie niezbędnych map (za wyjątkiem Działania 1.1. i 1.2.),
- podatek od czynności cywilno-prawnych,
- wydatek na opłatę notarialną.

13.3. Jeżeli tylko część nabywanej nieruchomości jest niezbędna na cele realizacji projektu to za wydatek kwalifikowany uznaje się odpowiednią część ceny nabycia nieruchomości.

13.4. Wydatek poniesiony na zakup nieruchomości niezabudowanej (gruntu) jest kwalifikowany tylko do wysokości 10 % całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu. Wyższy udział procentowy na wydatek związany z zakupem gruntu jest dopuszczalny w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego, wyłącznie za zgodą Instytucji Zarządzającej RPOWŚ.

13.5 Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków jest kwalifikowany przy spełnieniu łącznie poniższych warunków:

- Zakup gruntu nie przekracza 10% wartości całkowitej kosztów kwalifikowalnych,
- Wyburzenie stojących budynków jest w pełni kwalifikowany (koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzania nie jest kwalifikowalny),

13.6. W przypadku zakupu nieruchomości z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków operat, o którym mowa w ppkt. 12.1. d powinien wyszczególnić wartość gruntu i wartość budynków. W tym przypadku wartości budynków nie uwzględnia się w wydatkach kwalifikowanych, natomiast mogą zostać uznane za kwalifikowane wydatki na wyburzenie budynków, o ile spełniają pozostałe warunki określone w niniejszych wytycznych.

13.7. Opłata za wyłączenie gruntu z produkcji rolnej lub leśnej może być uznana za wydatek kwalifikowany w takim zakresie, w jakim wyłączenie jest niezbędne dla realizacji projektu.

Wydatki niekwalifikowane:

- koszt zakupu nieruchomości niezabudowanej przekraczający 10% wartości kosztów kwalifikowanych projektu,
- koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzenia,
- koszt zakupu nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojącego(ych) na niej budynku(ów) przekraczający 10% wartości kosztów kwalifikowanych projektu,
- wydatek na nabycie nieruchomości, gdy nie istnieje bezpośredni związek pomiędzy tym zakupem, a celami projektu objętego wsparciem,

- wydatek na nabycie nieruchomości zabudowanej, gdy beneficjent nie przedstawił aktualnego operatu szacunkowego rzeczoznawcy majątkowego potwierdzającego, iż cena zakupu nieruchomości nie przekracza wartości rynkowej, określonej na dzień zakupu,
- wydatek na nabycie nieruchomości gdy beneficjent nie przedstawił oświadczenia zbywcy, iż zgodnie z jego najlepszą wiedzą nieruchomość w przeciągu ostatnich 7 lat od zakupu przez beneficjenta nie była nabyta z udziałem dotacji krajowych lub wspólnotowych,
- koszt wynagrodzenia pośrednika/agencji nieruchomości/podmiotu pośredniczącego w zakupie nieruchomości.

14. Zakup środków trwałych

14.1. Wydatek na zakup środka trwałego, który będzie na stałe zainstalowany w projekcie (niezbędny do realizacji projektu), będzie uznany za kwalifikowany jeżeli środek ten będzie włączony w rejestr środków trwałych beneficjenta oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości. Ponadto, w przypadku gdy środek ten nie jest nowy⁴, warunkiem uznania takiego wydatku jest poświadczenie że dany środek trwały nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez beneficjenta. Dokumentem poświadczającym ten fakt jest oświadczenie zbywcy (zbywców), które Beneficjent składa wraz z wnioskiem o płatność.

14.2. Wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który nie będzie na stałe zainstalowany w projekcie, zakupiony w celu realizacji projektu np. samochody, komputery, meble, drukarki itp. kwalifikuje się do współfinansowania w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym, w okresie realizacji projektu wskazanym w umowie o dofinansowanie. Ponadto, gdy środek ten nie jest nowy⁴, warunkiem uznania takiego wydatku jest poświadczenie że dany środek trwały nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez beneficjenta. Dokumentem poświadczającym ten fakt jest oświadczenie zbywcy, które Beneficjent składa wraz z wnioskiem o płatność. Amortyzowane środki trwałe nie powinny być zakupywane w końcowym okresie realizacji projektu.

⁴ Zapis ten dotyczy tylko i wyłącznie podmiotów będących mikroprzedsiębiorcami.

14.3. Wydatek na zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek klasyfikowanych jako wydatki bieżące⁵ może zostać uznany za wydatek kwalifikowany jeśli tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu. Ponadto, warunkiem uznania nabytych pomocy naukowych, dydaktycznych, czy książek jest poświadczenie że nie były one współfinansowane z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu przez beneficjenta. Dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie zbywcy, które Beneficjent składa wraz z wnioskiem o płatność.

14.4. Wydatek na zakup używanych środków trwałych⁴ jest kwalifikowany pod następującymi warunkami:

- a) cena używanych aktywów nie przekracza ich wartości rynkowej, określonej na dzień ich nabycia i jest niższa od ceny podobnych, nowych aktywów,
- b) sprzedający złoży oświadczenie określające zbywcę/ zbywców aktywów, miejsce i datę ich zakupu,
- c) beneficjent złoży oświadczenie, iż zakupiony przez niego środek spełnia (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa) wymogi bezpieczeństwa, środowiskowe, techniczne,
- d) środek trwały nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez beneficjenta. Dokumentem poświadczającym ten fakt jest oświadczenie zbywcy/ zbywców, które beneficjent składa wraz z wnioskiem o płatność.

14.5 Środki trwałe zakupione / wytworzone na czas realizacji projektu:

- a) wydatek poniesiony na zakup/ wytworzenie środka trwałego, który nie będzie na stałe zainstalowany w projekcie kwalifikuje się do współfinansowania w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym w okresie, w jakim środek ten będzie wykorzystywany do realizacji projektu,
- b) jeżeli cena nabycia używanego środka trwałego będzie wyższa, niż jego wartość rynkowa ustalona przez niezależnego rzeczoznawcę, różnicy między ceną nabycia/ wytworzenia a wartością rynkową nie uważa się za wydatek kwalifikowalny.

14.6. W przypadkach, w których wsparcie stanowi regionalną pomoc inwestycyjną, zakup używanych środków trwałych jest kwalifikowany jedynie w odniesieniu do beneficjentów zaliczanych do sektora mikroprzedsiębiorstw.

14.7 Amortyzacja

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 roku, w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z dnia 27 czerwca 2006 r. z późn.zm.).

Odpisy umorzeniowe aktywów podlegających amortyzacji (głównie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych) mogą być uznane za wydatek kwalifikowany tylko wtedy kiedy spełnione są jednocześnie wszystkie niżej wymienione warunki:

- a) odpisy amortyzacyjne dotyczą aktywów, które są niezbędne do prawidłowej realizacji projektu i bezpośrednio wykorzystywane do jego wdrażania,
- b) w przypadku środków trwałych, wydatki poniesione na ich zakup nie zostały zgłoszone jako wydatki kwalifikowalne, ani też zakup środka trwałego nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu (udokumentować oświadczeniem zbywcy) środka trwałego na potrzeby projektu (dotyczy to sytuacji, w której beneficjent kupuje środek trwały na potrzeby projektu, ale nie chce bądź nie może zrefundować kosztów jego zakupu),
- c) wysokość odpisów umorzeniowych jest obliczana zgodnie z właściwymi zasadami rachunkowości (Dz.U. z 2002r. Nr 76 poz. 694 z późn. zm. – Ustawa o rachunkowości);
- d) kwalifikowana wartość odpisów umorzeniowych odnosi się wyłącznie do okresu realizacji projektu.

14.7.1 Zapisy powyższe sugerują również możliwość zastosowania jednorazowego odpisu umorzeniowego w myśl art. 32 ust.6 ustawy o rachunkowości , zgodnie z którym *dla środków trwałych o niskiej jednostkowej wartości początkowej można ustalać odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) w sposób uproszczony, przez dokonywanie zbiorczych odpisów dla grup środków zbliżonych rodzajem i przeznaczeniem lub jednorazowo odpisując wartość tego rodzaju środków trwałych, z wyłączeniem możliwości stosowania przepisu art.16 k ust.7 ustawy z dnia 15.02.1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2000r. Nr 54 poz. 654, z późn. zm.) oraz art.22 k ust.7 z dnia 26.07.1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.).*

14.7.2 W wypadku gdy aktywa służą także innym celom niż realizacja danego projektu, można uznać za kwalifikowaną tylko tą część odpisów umorzeniowych, które odpowiadają proporcji wykorzystania tych składników majątku w ramach realizacji projektu.

14.7.3 W przypadku, o którym mowa powyżej, wartość rezydualna (księgowa wartość likwidacyjna) aktywów po zakończeniu realizacji projektu nie jest wydatkiem kwalifikowanym.

14.7.4 Dokumentami potwierdzającymi dokonanie odpisów są prowadzone ewidencje środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

14.7.5 Beneficjent jest zobowiązany do archiwizacji wszelkich danych związanych z amortyzacją danego składnika, a w szczególności: rodzaju amortyzacji, wysokości odpisów, stawki oraz okresu amortyzacji.

Wydatki niekwalifikowane:

- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego / zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta/
- wartość rezydualna (księgowa wartość likwidacyjna) środków trwałych nie zainstalowanych w projekcie.

15. Zakup wartości niematerialnych i prawnych

Wydatek na zakup wartości niematerialnej i prawnej może zostać uznany za wydatek kwalifikowany, jeśli wartość ta:

- zostanie nabyta na warunkach rynkowych,
- jest konieczna z punktu widzenia realizacji projektu,
- podlega amortyzacji,
- zostanie ujęta w aktywach nabywcy lub w środkach trwałych, oraz
- będzie wykorzystywana wyłącznie przez nabywcę.

16. Leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

16.1. Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej może być uznany za kwalifikowany, jeśli:

- spełnione są warunki określone odpowiednio w pkt. 14,15 lub 16, oraz
- spełnione są warunki określone w niniejszym punkcie.

16.2. Refundacja kosztów faktycznie poniesionych, w przypadku zastosowania w ramach projektu finansowania w drodze leasingu, może zostać skierowana na rzecz Leasingobiorcy (podmiot leasingujący dane dobro tj. Beneficjent).

16.3. Do współfinansowania kwalifikują się następujące formy leasingu:

- a) leasing finansowy,
- b) leasing operacyjny (za wyjątkiem Działań 1.1, 1.2, 2.1 i 2.2).

16.4. Warunki współfinansowania leasingu na rzecz Leasingobiorcy (korzystającego):

a) w przypadku zastosowania tej formy pomocy, refundacja kosztów faktycznie poniesionych skierowana jest na rzecz Leasingobiorcy, czyli beneficjenta.

b) kosztem kwalifikowanym do współfinansowania jest część raty leasingowej związanej ze spłatą kapitału leasingowanego dobra – tylko w okresie realizacji projektu wskazanym w umowie o dofinansowanie.

c) dowodem faktycznego poniesienia wydatku w przypadku refundacji na rzecz beneficjenta jest dokument potwierdzający opłacenie raty leasingowej.

d) maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych nie może przekroczyć rynkowej wartości dobra będącego przedmiotem leasingu. Oznacza to, że kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może być wyższa, niż kwota na którą opiewa dowód zakupu wystawiony Leasingodawcy, przez dostawcę współfinansowanego dobra.

e) środki w ramach pomocy wspólnotowej na realizację umów leasingu są wypłacane Leasingobiorcy zgodnie z faktycznie spłacanymi ratami leasingu.

16.5. Szczegółowe warunki kwalifikowania wydatków w przypadku poszczególnych form leasingu:

a) pod pojęciem leasingu finansowego, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), rozumie się taką umowę leasingu, w ramach której ryzyko oraz pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przeniesione są na beneficjenta współfinansowanego projektu. Oznacza to, że umowa leasingu skutkuje czasowym przekazaniem w Użytkowanie określonego dobra, przy czym umowa leasingu zawiera „opcję nabycia” lub też przewiduje „minimalny okres leasingowy odpowiadający okresowi Użytkowania” aktywów, będących przedmiotem leasingu. W przypadku gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja następuje na rzecz Leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym.

b) pod pojęciem leasingu operacyjnego, zgodnie z MSSF, rozumie się taką umowę leasingu, w ramach której ryzyko oraz pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu nie są zasadniczo w całości przeniesione na beneficjenta współfinansowanego projektu. Oznacza to, że umowa leasingu skutkuje czasowym przekazaniem w Użytkowanie określonego dobra, przy czym czas ten może być krótszy niż okres gospodarczej Używalności przedmiotu leasingu (okres amortyzacji).

16.6. Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej przy zastosowaniu techniki finansowania innej niż leasing może być uznany za kwalifikowany pod następującymi warunkami:

- wydatki związane z zastosowaniem tej techniki finansowania zostaną wskazane we wniosku dofinansowanie projektu lub dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie bądź umowy o dofinansowanie projektu, oraz
- Beneficjent wykaże, iż zastosowanie tej techniki finansowania jest najbardziej efektywną metodą pozyskania danego dobra.

Wydatki niekwalifikowane:

- koszty związane z umową leasingu, a w szczególności: podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe.

17. Instalacja środków trwałych

Wydatek na instalację środka trwałego może być uznany za wydatek kwalifikowany, o ile w ramach tego samego projektu kwalifikowany jest wydatek na wytworzenie, czy nabycie (zakup lub leasing) tego środka trwałego.

18. Roboty budowlane

18.1. Wydatki na zakup materiałów lub robót budowlanych (np. robót związanych z przygotowaniem terenu pod inwestycję, robót konstrukcyjnych, montażowych, instalacyjnych, rozbiórkowych, ziemnych, wykończeniowych, konserwacyjnych) mogą być uznane za wydatki kwalifikowane jeśli tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu.

18.2. Wydatki na przebudowę urządzeń obcych mogą być uznane za kwalifikowane jeśli konieczność ich przebudowy wynika z projektu budowlanego.

18.3 Wydatki na budowę przyłączy do sieci wodociągowych i kanalizacyjnych oraz elektroenergetycznych lub gazowych mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli przyłącza będą stanowiły własność beneficjenta.

18.4. Wydatki poniesione na roboty budowlane dodatkowe zostaną uznane za kwalifikowane jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

- a) roboty są uzasadnione i niezbędne dla realizacji celu projektu,
- b) roboty były niemożliwe do przewidzenia na etapie przygotowania projektu oraz są obecnie niezbędne do prawidłowego wykonania projektu,
- c) roboty stanowią nie więcej niż 5% kosztów kwalifikowanych projektu wynikających z umowy o dofinansowanie projektu,

d) dofinansowanie projektu po uwzględnieniu robót dodatkowych nie można przekroczyć kwoty określonej w decyzji IZ o dofinansowanie projektu.

18.5. Wydatki na opłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego mogą być uznane za kwalifikowane jeśli opłaty te są należne podmiotowi innemu, niż Beneficjent.

18.6. Wydatki na opłaty za usunięcie drzew lub krzewów związane z realizacją projektów polegających na budowie lub modernizacji infrastruktury drogowej mogą być uznane za kwalifikowane, jeśli opłaty te są należne podmiotowi innemu niż Beneficjent i jeśli udokumentowano wymagane prawem zgody na ich usunięcie.

18.7. Wydatki na odtworzenie nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót mogą być uznane za kwalifikowane jeśli obowiązek odtworzenia nawierzchni drogi wynika z zezwolenia na zajęcie pasa drogowego.

18.8. Wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy mogą być uznane za kwalifikowalne jeśli nie jest możliwy swobodny dostęp do terenu budowy z drogi publicznej.

18.9. Koszty i opłaty związane ze składowaniem lub utylizacją materiałów/odpadów powstałych w procesie inwestycyjnym (w szczególności na etapie przygotowywania terenu pod budowę).

Wydatki niekwalifikowane:

- opłaty za przyłączenie do sieci (wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, gazowych), jeśli przyłącza nie będą stanowiły własności beneficjenta,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory.

19. Instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy)

19.1. W przypadku gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane pożyczki, za wydatki kwalifikowane uznaje się kwoty udzielonych pożyczek.

19.2. W przypadku gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane poręczenia, za wydatki kwalifikowane uznaje się kwotę niezbędną do pokrycia udzielonych gwarancji, określoną w umowie poręczenia.

19.3. W przypadku gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego obejmowane są akcje lub udziały, za wydatki kwalifikowane uznaje się kwoty, za które zostały objęte akcje lub udziały.

19.4. Wydatki na pokrycie kosztów administracji i zarządzania funduszem do wysokości nie przekraczającej średniorocznie 2% kapitału początkowego funduszu.

19.5. Środki pochodzące ze wsparcia, które w okresie obowiązywania umowy o udzielenie wsparcia nie zostały przekazane przedsiębiorcom w formie pożyczek, poręczeń lub gwarancji nie stanowią wydatków kwalifikowanych i podlegają zwrotowi.

20. Wkład niepieniężny

20.1. Wkład niepieniężny polega na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy.

20.2. Wkład niepieniężny może zostać uznany za wydatek kwalifikowany pod następującymi warunkami:

- wartość wkładu niepieniężnego została w niezależny sposób wyceniona oraz - jeśli zaistnieje taka konieczność – zweryfikowana,
- w przypadku nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, jej wartość określa się z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz średniej rynkowej stawki godzinowej lub dziennej za dany rodzaj pracy,
- w przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci gruntu lub nieruchomości zabudowanej, dodatkowo zastosowanie mają zasady określone w pkt 13.

20.3. W przypadku wniesienia przez beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie ze środków programu operacyjnego nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

20.4. Wkład niepieniężny może zostać uznany za kwalifikowany poza Działaniami RPOWŚ objętymi pomocą publiczną.

Wydatki niekwalifikowane:

- kwota wkładu niepieniężnego, która przekracza wartość całkowitych wydatków kwalifikowanych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

21. Wydatki na mieszkalnictwo

21.1. Wydatki poniesione na mieszkalnictwo mogą zostać uznane za kwalifikowane pod następującymi warunkami:

- wydatki te muszą zostać poniesione w ramach projektów wpisujących się w lokalne programy rewitalizacji, opracowane w ramach osi 6 RPOWŚ,

- obszar, na którym realizowany jest projekt spełnia kryteria określone w art. 47 ust. 1 rozporządzenia 1828/2006.

21.2. Wydatki są ponoszone wyłącznie na:

a) renowację budynków mieszkalnych wielorodzinnych, tj. :

- remonty i modernizacje części wspólnych istniejących budynków wielorodzinnych (budynek mieszkalny, w którym występują więcej niż dwa lokale mieszkalne), w tym remont i modernizację części wspólnych budynków z wielkiej płyty,

- odnowienie następujących elementów budynku: dach, elewacja zewnętrzna, stolarka okienna

i drzwiowa, klatka schodowa, korytarze wewnętrzne/zewnętrzne, wejścia i elementy jego konstrukcji zewnętrznej, winda,

- instalacje techniczne budynku,

- działania podnoszące efektywność (oszczędność) energetyczną budynku (termomodernizacja).

b) adaptację i renowację budynków na cele mieszkaniowe dla osób o szczególnych potrzebach tj:

- przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych poprzez renowację i adaptację budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych. Zaadaptowane pomieszczenia na cele mieszkaniowe są przeznaczone dla gospodarstw domowych o niskich dochodach lub dla osób o szczególnych potrzebach.

Wydatki niekwalifikowane:

- wydatki na budowę nowych budynków mieszkalnych,

- koszty ponoszone w związku z realizacją zadań w zakresie budownictwa mieszkaniowego poza

obszarem objętym programem rewitalizacji,

- zgodnie z zapisami art. 7 ustawy z dnia 8 grudnia 2006 roku o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych. Mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. nr 251, poz. 1844) wykluczone zostało jednocześnie wsparcie tego samego przedsięwzięcia ze środków EFRR i krajowych środków o specjalnym przeznaczeniu.

22. Podatek VAT oraz inne obciążenia publicznoprawne

22.1. Podatek od towarów i usług VAT może być uznany za wydatek kwalifikowany tylko wtedy gdy:

- a) został faktycznie poniesiony przez beneficjenta, oraz
- b) Beneficjent nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT.

22.2. Beneficjent zobowiązany jest załączyć do wniosku o dofinansowanie oświadczenie, w którym zadeklaruje, czy w ramach realizowanego projektu będzie miał możliwość odzyskania podatku VAT poniesionego w związku z realizacją projektu.

22.3. Inne obciążenia publicznoprawne mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowane, jeśli:

- zostały ostatecznie poniesione, oraz
- zostały spełnione pozostałe warunki określone w niniejszych wytycznych.

Wydatki niekwalifikowane:

- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. W przypadku zaniechania odzyskania podatku VAT pomimo takich możliwości prawnych, również nie ma możliwości odzyskania tego podatku w ramach projektu,

- różnica w podatku VAT powstała w wyniku zmiany wysokości podatku VAT, a powodująca przekroczenie limitów określonych dla danej kategorii wydatków.

C. Wydatki związane z zarządzaniem projektem i jego obsługą

23. Koszty osobowe

23.1. Wydatek na wynagrodzenie pracownika zarządzającego projektem zostanie uznany za wydatek kwalifikowany pod następującymi warunkami:

- a) wydatek został poniesiony przez Beneficjenta, w przypadku zaangażowania przez niego nowych osób na potrzeby realizacji projektu (stosunek pracy, mianowania, powołania, cywilnoprawny) lub w przypadku oddelegowania, lub zmiany zakresu czynności wcześniej zatrudnionych pracowników do realizacji nowych zadań dotyczących realizacji projektu,
- b) pracownik jest zatrudniony wyłącznie przy realizacji projektu lub też przeznaczona na realizację projektu określona część swojego czasu pracy (ustaloną zgodnie z kartami czasu pracy do wydzielonego etatu),
- c) umowa o dofinansowanie projektu przewiduje kwalifikowalność wydatków na wynagrodzenia,

d) kwota wynagrodzenia nie może znacząco odbiegać od średniego, miesięcznego wynagrodzenia pracownika w danej instytucji.

23.2. Wydatkami kwalifikowanymi mogą być również premie, o ile spełnione są następujące warunki:

- a) premie zostały przewidziane w regulaminie danej instytucji,
- b) nie wprowadzono ich w momencie, gdy instytucja zaczęła przygotowywać się do realizacji projektu,
- c) potencjalnie obejmują wszystkich pracowników danej instytucji.

23.3. Wydatki na obciążenia publicznoprawne, nakładane na pracodawcę w związku z wypłatą

wynagrodzenia uznanego za wydatek kwalifikowany, stanowią również wydatki kwalifikowane.

23.4. Wydatki określone w ppkt 24.1 - 24.2 nie mogą łącznie przekroczyć 5% wydatków kwalifikowanych w ramach projektu. Wydatki na zatrudnienie osób w ramach projektów gospodarczych są wliczane do ogólnej kwoty i poziomu dofinansowania Projektu.

Wydatki niekwalifikowane:

- koszty osobowe oraz premie przekraczające łącznie 5% wydatków kwalifikowanych w ramach projektu,

- zasiłki i inne świadczenia:

- a) zasiłek rehabilitacyjny,
- b) zasiłek macierzyński,
- c) zasiłek opiekuńczy
- d) zasiłek wychowawczy,
- e) zasiłek chorobowy,
- f) zasiłek pielęgnacyjny i rodzinny,
- g) odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- h) wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

- wydatki osobowe ponoszone przez beneficjenta, dla którego podstawową działalnością jest działalność gospodarcza.

24. Zarządzanie projektem

24.1. W przypadku, gdy Beneficjent powierza zarządzanie projektem podmiotowi zewnętrznemu wydatek z tym związany może zostać uznany za kwalifikowany (np. obsługa księgową, monitorowania, nadzór inwestorski).

24.2. Wydatki na zarządzanie projektem wraz z kosztami osobowymi określonymi w pkt. 24 nie mogą przekroczyć łącznie 5% wydatków kwalifikowanych w ramach projektu.

Wydatki niekwalifikowane:

- wydatki na zakup środków trwałych służących do zarządzania projektem,
- wydatki na zarządzanie związane z bieżącą (stałą lub okresową) działalnością beneficjenta.

25. Ekspertyzy / audyt

25.1. Wydatki na analizy, opinie i ekspertyzy związane z merytoryczną obsługą projektu mogą być uznane za kwalifikowane o ile te wydatki są niezbędne do realizacji celów projektu.

25.2. Wydatki na audyt projektu są wydatkami kwalifikowanymi, gdy audyt jest obligatoryjny, jeżeli wielkość dofinansowania projektu wynosi powyżej 20 mln Euro – zgodnie z zapisami umowy, czyli przy jednoczesnym uwzględnieniu 10 mln euro dla usług. Beneficjent powinien przeprowadzić audyt nie wcześniej niż po zrealizowaniu 50% wydatków w ramach projektu i nie później, niż po zrealizowaniu 70% wydatków. W przypadku, gdy ze względu na charakter projektu Beneficjent nie może zachować powyższych warunków, należy tak zaplanować audyt, aby odbył się on w połowie okresu realizacji rzeczowej projektu.

Wydatki niekwalifikowane:

- wydatki na nabycie analiz, opinii, ekspertyz związanych z bieżącą (stałą lub okresową) działalnością beneficjenta,
- wydatki na audyt projektu, którego wielkość dofinansowania wynosi poniżej 20 mln zł Euro – zgodnie z zapisami umowy, czyli przy jednoczesnym uwzględnieniu 10 mln euro dla usług.

26. Inspektor nadzoru

26.1. Wydatki związane z nadzorem (w tym m.in. z nadzorem konserwatorskim) nad wykonywanymi robotami budowlanymi stanowią wydatki kwalifikowane.

26.2. W przypadku inwestycji obejmującej również koszty niekwalifikowane, wynagrodzenie inspektora nadzoru kwalifikuje się do wsparcia w całości.

26.3. Inspektor nadzoru powinien samodzielnie zapewniać sprzęt i wyposażenie, niezbędne do

wykonywania zadań inspektora nadzoru.

26.4. W przypadku, gdy nadzór nad robotami budowlanymi jest realizowany przez posiadających

odpowiednie kwalifikacje pracowników beneficjenta, wydatki związane z ich wynagrodzeniem mogą zostać uznane na zasadach określonych w pkt. 24 Podręcznika, z wyłączeniem zapisów ppkt 24.4.

Wydatki niekwalifikowane:

- wydatki poniesione przez beneficjenta na zakup sprzętu i wyposażenia dla inspektora nadzoru.

27. Usługi finansowe i zabezpieczenia

27.1. Wydatki na pokrycie opłat związanych z otwarciem i powadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym beneficjenta kwalifikują się do współfinansowania, jeżeli taki obowiązek wynika z umowy o dofinansowanie.

27.2. Wydatki na pokrycie opłat od transakcji finansowych dokonywanych w związku z realizacją projektu (np. opłat od przelewów bankowych) stanowią wydatki kwalifikowane, o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu.

27.3. Wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie mogą zostać uznane za kwalifikowane, jeśli obowiązek ustanowienia zabezpieczenia wynika z postanowień umowy o dofinansowanie.

27.4. Wydatki poniesione w trakcie realizacji projektu na obowiązkowe ubezpieczenia lub gwarancje mogą być uznane za kwalifikowane, o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu.

Wydatki niekwalifikowane:

- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe,
- odsetki od zadłużenia,
- koszty kredytu,

- opłata adiacencka (związana z kosztami budowy urządzeń infrastruktury technicznej rozumianych jako budowa drogi oraz wybudowanie pod ziemią, na ziemi albo nad ziemią przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i telekomunikacyjnych),
- kary umowne, odszkodowania i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji Instytucji Zarządzającej) oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd.

28. Wydatki na promocję projektu

Wydatki na działania służące informacji o projekcie, wymagane przepisami art. 8 rozporządzenia

1828/2006 oraz inne wydatki na promocję bezpośrednio związane z realizacją projektu mogą zostać uznane za kwalifikowane, o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu. Za kwalifikowane można uznać jedynie koszty informacji i promocji integralnie związane z realizacją projektu pod warunkiem, iż wynoszą one do 10% wartości całkowitej projektu, nie więcej niż 250000 PLN (z wyłączeniem Działania 1.1 i 1.2 RPOWŚ).

CZEŚĆ III. SZCZEGÓŁOWE WYDATKI KWALIFIKOWANE W POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁANIACH DLA OSI PRIORYTETOWYCH I-VI RPOWŚ.

Poniższe zasady stanowią uszczegółowienie kategorii wydatków kwalifikowanych zamieszczonych w kartach działań w Uszczegółowieniu RPOWŚ, wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego oraz poprzednich rozdziałach niniejszego Podręcznika. Wynikają one z zakresu rzeczowego i specyfiki projektów przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Działań RPOWŚ.

W sytuacji objęcia projektu regułami pomocy publicznej, do kosztów kwalifikowanych (w części objętej pomocą publiczną) zalicza się wyłącznie koszty określone we właściwych programach pomocowych.

Działania RPOWŚ	Wydatki kwalifikowane
1.1	<p>W przypadku projektów objętych pomocą publiczną zastosowanie mają zapisy odpowiedniego rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów Operacyjnych, przy równoczesnym zachowaniu spójności kwalifikowalności wydatków ze stosownymi wytycznymi/dokumentami programowymi Instytucji Zarządzającej RPOWŚ 2007-2013.</p> <p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione w części II (za wyjątkiem kosztów ujętych w części II pkt 23 i 24) niniejszego dokumentu, to między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nabycie lub wytworzenie środków trwałych w tym:<ul style="list-style-type: none">- budowli i budynków (lub ich części) pod warunkiem że ich nabycie pozostaje w bezpośrednim związku z celami projektu inwestycyjnego,- infrastruktury technicznej związanej z nową inwestycją (w szczególności drogi wewnętrznej, przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych lub telekomunikacyjnych), <p>oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nabycie <u>nowych</u> środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości (dopuszcza się możliwość kwalifikowania wydatków związanych z nabyciem używanych środków trwałych, wyłącznie gdy beneficjentem projektu jest mikroprzedsiębiorstwo), w tym:<ul style="list-style-type: none">▪ maszyn i urządzeń (wraz z montażem),▪ narzędzi, przyrządów i aparatury (wraz z montażem),▪ wyposażenia technicznego dla prac biurowych wyszczególnionego w rodzaju 803 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999 roku, Dz. U. nr 112, poz. 1317) ,

	<ul style="list-style-type: none"> • Koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu, • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków jest kwalifikowany przy spełnieniu łącznie poniższych warunków: <ul style="list-style-type: none"> • Zakup gruntu nie przekracza 10% wartości całkowitej kosztów kwalifikowalnych, • Wyburzenie stojących budynków jest w pełni kwalifikowany (koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzania nie jest kwalifikowany), • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej (przy czym wartość gruntu nie może przekraczać 10% wartości kosztów kwalifikowalnych), • Wydatek na wycenę/operat szacunkowy, związany z nabywaną nieruchomością, • Podatek od czynności cywilno-prawnych, związany z nabywaną nieruchomością, • Wydatek na opłatę notarialną, związany z nabywaną nieruchomością, • Nabycie wartości niematerialnych i prawnych, na zasadach opisanych w części B Podręcznika, • Koszty nabycia środków transportu wyszczególnionych w rodzaju 742, 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999 roku, Dz. U. nr 112, poz. 1317), pod warunkiem, że wnioskodawca nie prowadzi działalności w sektorze transportu i zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie, • Instalacja i uruchomienie środków trwałych i aktywów materialnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi, • Leasing finansowy pod warunkiem, że umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności na rzecz beneficjenta, • Koszty adaptacji pomieszczeń (zarówno własnych jak i użytkowanych na podstawie umów cywilno – prawnych⁶) w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Koszt sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko, • Koszt dokumentacji technicznej, w tym wydatki poniesione na opinie, programy, badania niezbędne do przygotowania projektu wynikające z prawa krajowego lub wymogów RPOWŚ, mapy lub szkice lokalne, sytuujące projekt, koszty przygotowania projektu budowlanego czy dokumentacji architektonicznej, pod warunkiem iż wydatki te nie zostaną poniesione wcześniej aniżeli przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. • Wyposażenie techniczne dla prac biurowych wyszczególnione w rodzaju 803 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999 roku, Dz. U. nr 112, poz. 1317), • Koszty organizacji lub udziału w imprezach targowo-wystawienniczych
--	--

⁶ Zawarte umowy muszą obejmować okres realizacji projektu i jego wymaganą trwałość co najmniej 3 lata od momentu zakończenia finansowego realizacji projektu.

	<p>oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami zagranicą (np. koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej, koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna, koszty projektu i zabudowy stoiska, koszty tłumaczeń),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koszty osobowe, w przypadku stworzenia przez beneficjenta bezpośrednio w wyniku realizacji nowej inwestycji, ponoszone przez okres nie dłuższy niż 2 lata - nie dotyczy zatrudnienia pracowników do obsługi/ zarządzania projektem – przy czym, należy pamiętać iż maksymalna intensywność pomocy, może zostać obliczona w odniesieniu do wydatków kwalifikowanych: nakładów inwestycyjnych, lub kosztów wynagrodzeń osób zatrudnionych na miejscach pracy powstałych dzięki inwestycji. Na koszty nowo zatrudnionych pracowników składają się: <ul style="list-style-type: none"> a) wynagrodzenia brutto; b) opłacone od wynagrodzeń, obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne. <p>Zasadę tą stosuje się w przypadku obliczania kwoty pomocy w odniesieniu do kosztów wynagrodzeń osób zatrudnionych na miejscach pracy powstałych dzięki inwestycji (a nie w odniesieniu do nakładów inwestycyjnych).</p>
1.2	<p>W przypadku projektów objętych pomocą publiczną zastosowanie mają zapisy odpowiedniego rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów Operacyjnych, przy równoczesnym zachowaniu spójności kwalifikowalności wydatków ze stosownymi wytycznymi/dokumentami programowymi Instytucji Zarządzającej RPOWŚ 2007-2013.</p> <p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione w części II niniejszego dokumentu, to między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nabycie lub wytworzenie środków trwałych w tym: <ul style="list-style-type: none"> - budowli i budynków (lub ich części) pod warunkiem że ich nabycie pozostaje w bezpośrednim związku z celami projektu inwestycyjnego, - infrastruktury technicznej związanej z nową inwestycją (w szczególności drogi wewnętrznej, przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych lub telekomunikacyjnych), oraz: • Nabycie <u>nowych</u> środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości (dopuszcza się możliwość kwalifikowania wydatków związanych z nabyciem używanych środków trwałych, wyłącznie gdy beneficjentem projektu jest mikroprzedsiębiorstwo), w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ maszyn i urządzeń (wraz z montażem), ▪ narzędzi, przyrządów i aparatury (wraz z montażem), ▪ wyposażenia technicznego dla prac biurowych wyszczególnionego w rodzaju 803 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999 roku, Dz. U. nr 112, poz. 1317) , • Koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu, • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących

	<p>na niej budynków jest kwalifikowany przy spełnieniu łącznie poniższych warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakup gruntu nie przekracza 10% wartości całkowitej kosztów kwalifikowalnych, • Wyburzenie stojących budynków jest w pełni kwalifikowany (koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzania nie jest kwalifikowany), • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej (przy czym wartość gruntu nie może przekraczać 10% wartości kosztów kwalifikowalnych), • Wydatek na wycenę/operat szacunkowy, związany z nabywaną nieruchomością, • Podatek od czynności cywilno-prawnych, związany z nabywaną nieruchomością, • Wydatek na opłatę notarialną, związany z nabywaną nieruchomością, • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Nabycie wartości niematerialnych i prawnych, w tym koszty związane z zakupem wyników prac badawczo-rozwojowych i stosowanych i/lub praw własności przemysłowej oraz zastosowaniem i wykorzystaniem technologii informatycznych i komunikacyjnych (ICT) w procesach zarządzania, uzyskaniu patentu, nabyciu licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, • Leasing finansowy pod warunkiem, że umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności na rzecz beneficjenta.
1.3	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II B niniejszego dokumentu w zakresie wydatków na instrumenty finansowe, – w części II C niniejszego dokumentu w zakresie usług finansowych i zabezpieczeń oraz wydatków związanych z promocją projektu, to między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków jest kwalifikowany przy spełnieniu łącznie poniższych warunków: <ul style="list-style-type: none"> • Zakup gruntu nie przekracza 10% wartości całkowitej kosztów kwalifikowalnych, • Wyburzenie stojących budynków jest w pełni kwalifikowany (koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzania nie jest kwalifikowany), • Koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu,

	<ul style="list-style-type: none"> • Koszt nabycia i wyceny nieruchomości zabudowanej (przy czym wartość gruntu nie może przekraczać 10% wartości kosztów kwalifikowalnych), • Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, oprogramowania i licencji, • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych, <p>Wydatkami kwalifikującymi się do objęcia wsparciem w ramach dokapitalizowania funduszy są poniesione przez Beneficjenta w okresie od dnia zawarcia umowy o udzieleniu wsparcia do dnia określonego w tej umowie, nie późniejszego niż 30 czerwca 2015 r. wydatki na:</p> <p>a) wypłatę udzielonych pożyczek,</p> <p>b) pokrycie kosztów administracji i zarządzania funduszem do wysokości ustalonej w umowie o udzieleniu wsparcia, nie przekraczającej średniorocznie 2% kapitału początkowego funduszu.</p> <p>Środki pochodzące ze wsparcia, które nie zostały przekazane przedsiębiorcom w formie pożyczek, poręczeń lub gwarancji w okresie obowiązywania umowy o udzieleniu wsparcia nie stanowią wydatków kwalifikowanych i podlegają zwrotowi. W celu obliczenia rzeczywistej wartości wydatków kwalifikowanych, pod uwagę będą brane wszystkie umowy pożyczkowe, które zawarte zostały w okresie trwania umowy i udokumentowane zostały odpowiednimi dokumentami księgowymi.</p> <p>Po zakończeniu obowiązywania umowy o udzieleniu wsparcia, środki pochodzące ze spłat pożyczek udzielonych ze środków pochodzących ze wsparcia lub które uwolnione zostały wskutek zakończenia umów poręczeń lub gwarancji muszą być wykorzystywane na cele związane z celami udzielonego wsparcia. W przeciwnym razie będą one podlegać zwrotowi.</p> <p>Maksymalna kwota wsparcia dla pojedynczego mikro, małego, lub średniego przedsiębiorcy wypłacana lub gwarantowana przez dokapitalizowany fundusz nie może przekroczyć 1 500 000 PLN.</p>
1.4	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II B niniejszego dokumentu, – w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków jest kwalifikowany przy spełnieniu łącznie poniższych warunków: <ul style="list-style-type: none"> • Zakup gruntu nie przekracza 10% wartości całkowitej kosztów kwalifikowalnych, • Wyburzenie stojących budynków jest w pełni kwalifikowany (koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzania nie jest kwalifikowany),

	<ul style="list-style-type: none"> • Koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu, • Koszt nabycia i wyceny nieruchomości zabudowanej (przy czym wartość gruntu nie może przekraczać 10% wartości kosztów kwalifikowalnych), • Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, oprogramowania i licencji, • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych.
2.1	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione w części II niniejszego dokumentu, to między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, oprogramowania i licencji, • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków jest kwalifikowany przy spełnieniu łącznie poniższych warunków: <ul style="list-style-type: none"> • Zakup gruntu nie przekracza 10% wartości całkowitej kosztów kwalifikowalnych, • Wyburzenie stojących budynków jest w pełni kwalifikowany (koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzania nie jest kwalifikowany), • Koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu, • Koszt nabycia i wyceny nieruchomości zabudowanej (przy czym wartość gruntu nie może przekraczać 10% wartości kosztów kwalifikowalnych), • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, oprogramowania i licencji, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych, • Koszty związane z wdrażaniem i doskonaleniem systemów zarządzania jakością, zasobami ludzkimi, lub bezpieczeństwem i higieną pracy.
2.2	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione w części II niniejszego dokumentu, to między innymi:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych, oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków jest kwalifikowany przy spełnieniu łącznie poniższych warunków: <ul style="list-style-type: none"> • Zakup gruntu nie przekracza 10% wartości całkowitej kosztów kwalifikowalnych, • Wyburzenie stojących budynków jest w pełni kwalifikowany (koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzania nie jest kwalifikowany), • Koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu, • Koszt nabycia i wyceny nieruchomości zabudowanej (przy czym wartość gruntu nie może przekraczać 10% wartości kosztów kwalifikowalnych), • Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty związane z zapewnieniem bezpieczeństwa przesyłania danych (np. systemy firewall, IDS, antywirusowe, kontroli dostępu do zasobów systemu), • Koszty prac instalacyjnych, • Koszty zakupu oprogramowania i licencji oraz wyposażenia (oraz jego instalacja i konfiguracja) stanowiąca integralną część projektu, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych, • Koszt zakupu sprzętu komputerowego może stanowić maksymalnie 70% wartości kosztów kwalifikowanych projektu, • Za koszt kwalifikowany uznaje się także <i>Nieodwołalne prawo użytkowania</i> (Indefeasible right of use – "IRU") na okres przynajmniej 20 lat. IRU oznacza rzeczywiste, długookresowe nabycie uprawnień do wyłącznego użytkowania infrastruktury telekomunikacyjnej, pozwalające na działanie przez beneficjenta w sferze finansowo – księgowej, jak gdyby był właścicielem infrastruktury.
2.3	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione w części II niniejszego dokumentu, to między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków jest kwalifikowany przy spełnieniu łącznie poniższych warunków: <ul style="list-style-type: none"> • Zakup gruntu nie przekracza 10% wartości całkowitej kosztów

kwalifikowalnych,

- Wyburzenie stojących budynków jest w pełni kwalifikowany (koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzania nie jest kwalifikowany),
- Koszty nabycia nieruchomości zabudowanej i niezabudowanej do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu,
- Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, oprogramowania i licencji,
- Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia,
- Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu,
- Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych,
- Koszty zakupu towarów, w szczególności materiałów biurowych i eksploatacyjnych,
- Koszty tłumaczeń lub druku materiałów bądź publikacji,
- Koszty udziału w międzynarodowych targach i wystawach oraz misjach gospodarczych,
- koszty oznakowania centrów i punktów informacji turystycznej,
- Koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (m. in. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowych, spotkania promocyjne),
- Koszty opracowania programów rozwoju i/lub promocji lokalnych i regionalnych produktów turystycznych,
- Koszty wypożyczenia eksponatów,
- Oprogramowanie wykorzystywane na potrzeby systemu informacji turystycznej,
- Koszty instytucji zewnętrznych biorących udział w zarządzaniu projektem, pod warunkiem, że pełnią funkcję nadzoru inwestorskiego i/lub nadzoru konserwatorskiego (jeśli dotyczy),
- Koszty transportu niezbędne do zrealizowania projektu,
- Koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska,
- Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej.

W ramach zintegrowanych działań na rzecz promocji walorów gospodarczych oraz produktów i atrakcji turystycznych województwa w kraju i za granicą do kosztów kwalifikowalnych zalicza się wszelkie wydatki związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem pojedynczych imprez i kampanii promocyjnych, w tym w szczególności:

- koszty związane z przygotowaniem imprezy lub kampanii promocyjnej takie, jak np: koszty związane z przygotowaniem dokumentacji przetargowej, honoraria za opracowanie scenariusza imprezy/planu kampanii, honoraria za opracowanie znaku graficznego oraz hasła imprezy/kampanii;
- koszty związane w sposób bezpośredni z organizacją danej imprezy lub kampanii promocyjnej m.in. takie, jak: honoraria za prowadzenie i kierownictwo poszczególnych imprez i kampanii promocyjnych, honoraria za obsługę imprezy (np. dla artystów, obsługi technicznej, ochrony etc.), koszty delegacji, w tym transportu i zakwaterowania organizatorów imprezy i zaproszonych gości, koszty

transportu i przechowania urządzeń i sprzętu niezbędnego do organizacji imprezy, koszty wynajęcia obiektów i pomieszczeń, w których impreza będzie się odbywać, koszty wynajęcia sprzętu i urządzeń niezbędnych do organizacji imprezy

- koszty przygotowania i dystrybucji materiałów promocyjnych dotyczących bezpośrednio danej imprezy lub kampanii promocyjnej, takich jak np. foldery, informatory, plakaty, mapy – na nośnikach tradycyjnych oraz na płytach CD; w tym koszty tłumaczenia tych materiałów na języki obce;
- koszty wynajęcia tablic informacyjnych w kraju i za granicą promujących region w ramach imprezy lub kampanii promocyjnej stanowiącej przedmiot projektu;
- koszty przygotowania i emisji telewizyjnych i radiowych materiałów promocyjnych związanych z daną imprezą lub kampanią promocyjną, koszty produkcji, koprodukcji, licencji programów telewizyjnych i radiowych;
- koszty przygotowania i zamieszczenia artykułów, zdjęć i reklam prasowych oraz internetowych związanych z daną imprezą lub kampanią promocyjną;
- koszty przygotowania i upowszechnienia materiałów promocyjnych związanych z daną imprezą lub kampanią promocyjną przy wykorzystaniu pozostałych nośników informacji, np. reklama w środkach transportu publicznego;
- koszty przygotowania innych materiałów promocyjnych dotyczących danej imprezy lub kampanii promocyjnej (np. koszulki, znaczki, czapki, długopisy, maskotki itp.);
- koszty przeprowadzenia konkursów, plebiscytów i podobnych przedsięwzięć, (w tym koszty nagród rzeczowych i pieniężnych), przeznaczonych zarówno dla profesjonalistów (np. za opracowanie projektu graficznego imprezy), jak i dla publiczności (np. koszty nagród wylosowanych w loterii, konkursie itp. zorganizowanych podczas imprezy wchodzącej w zakres danego projektu promocyjnego), organizowanych w kraju lub za granicą – w wysokości nie wyższej niż 5 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu;
- koszty organizacji promocyjnych wizyt dziennikarzy, touroperatorów oraz potencjalnych inwestorów krajowych i zagranicznych w regionie, w tym koszty zakwaterowania, wyżywienia i transportu tych osób oraz ich uczestnictwa w programie promocyjnym. W przypadku wizyt dziennikarzy spotkanie powinno zakończyć się zredagowaniem i publikacją artykułów bądź rozpowszechnieniem odpowiednich informacji w mediach, w kraju lub/i za granicą;
- koszty przygotowania programu promocyjnego dla dziennikarzy, touroperatorów oraz potencjalnych inwestorów krajowych i zagranicznych podczas ich wizyty, przede wszystkim, takie jak: wynajem niezbędnych pomieszczeń i urządzeń, honoraria dla uczestników biorących udział w programie, honoraria dla tłumaczy, koszty delegacji, w tym zakwaterowania i wyżywienia osób organizujących program z ramienia beneficjenta;
- koszty konferencji prasowych w kraju i za granicą związanych bezpośrednio z daną imprezą lub kampanią promocyjną (wynajem pomieszczeń i sprzętu, obsługa cateringowa, przygotowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych oraz zaproszeń);
- koszty przygotowania, uruchomienia i obsługi (w okresie trwania projektu) strony internetowej związanej bezpośrednio z daną imprezą lub kampanią promocyjną;
- koszty związane z zakupem praw autorskich, licencji, opłat i innych wartości niematerialnych i prawnych poniesione w bezpośrednim związku z organizowaną imprezą lub kampanią promocyjną;
- koszty uczestnictwa w targach turystycznych przede wszystkim, takie jak: koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczych na imprezach targowych, koszty

	<p>przygotowania stoisk podczas imprez targowych, w tym: opracowania projektu plastycznego oraz wykonania stoiska, koszty imprez towarzyszących organizowanych w związku z uczestnictwem w danej imprezie targowej, koszty obsługi stoiska;</p> <ul style="list-style-type: none"> - koszty uczestnictwa w misjach gospodarczych w tym min. koszty delegacji (transport, zakwaterowanie, wyżywienie), koszty przygotowania i dystrybucji materiałów promocyjnych, koszty uczestnictwa i organizacji imprez związanych z misją ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługującym pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży na obszarze kraju (Dz.U. nr 236 z 30 grudnia 2002 roku, poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługującym pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży poza granicami kraju (Dz.U. nr 236 z 30 grudnia 2002 roku, poz. 1991) z późniejszymi zmianami, - koszty opracowania lokalnych i regionalnych programów promocji gospodarczej i turystycznej, w tym koszty wykonania analiz, ekspertyz, badań rynkowych i marketingowych, niezbędnych do przygotowania programu oraz koszty przygotowania programu.
2.4	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione w części II niniejszego dokumentu, to między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prace porządkowe związane z oczyszczaniem terenu z materiałów, sprzętu i chemikaliów powojkowych i przemysłowych, asenizacją i wywozem niepożądanych materiałów, • Koszty związane z niwelacją terenu, • Koszty remontów budynków znajdujących się na terenie inwestycyjnym, • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Koszty związane z doprowadzeniem do terenu inwestycyjnego, objętego projektem, infrastruktury technicznej (m. in. sieci wodociągowe, kanalizacyjne, teleinformatyczne, gazów specjalistycznych itp.), • Koszty związane z budową, przebudową lub modernizacją dróg (w tym dróg publicznych), prowadzących do terenu inwestycyjnego, objętego projektem, przy założeniu, że poniesienie tych kosztów jest ściśle związane z celem projektu, • Koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu,
3.1	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w części II A niniejszego dokumentu, - w części II B niniejszego dokumentu, - w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami

	<p>rachunkowości,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, • Koszty prac wykończeniowych, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych w wysokości maksymalnej 5% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, • Koszty zakupu usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych i komunalnych, pod warunkiem, że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku, • Budowa, przebudowa, remont kanalizacji deszczowej nierozzerwalnie związanej z realizacją inwestycji, • Koszty infrastruktury towarzyszącej nierozzerwalnie związanej z realizacją inwestycji, • Budowa, przebudowa, remont instalacji teletechnicznej nierozzerwalnie związanej z realizacją inwestycji, • Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej, • Inne koszty wynikające bezpośrednio ze specyfiki przedsięwzięcia, w szczególności opłaty wpisowe lub członkowskie. <p>Za kwalifikowane uznaje się także koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zarządzania projektem.</p>
3.2	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II A niniejszego dokumentu, – w części II B niniejszego dokumentu, – w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych w wysokości maksymalnej 5% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, • Koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,

	<ul style="list-style-type: none"> • Koszty prac wykończeniowych, • Budowa, przebudowa, remont kanalizacji deszczowej nierozzerwalnie związanej z realizacją inwestycji, • Koszty infrastruktury towarzyszącej nierozzerwalnie związanej z realizacją inwestycji, • Budowa, przebudowa, remont instalacji teletechnicznej nierozzerwalnie związanej z realizacją inwestycji, • Koszty zakupu usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych i komunalnych, pod warunkiem, że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku, • Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej, • Inne koszty wynikające bezpośrednio ze specyfiki przedsięwzięcia, w szczególności opłaty wpisowe lub członkowskie. <p>Za kwalifikowane uznaje się także koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zarządzania projektem.</p>
4.1	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II A niniejszego dokumentu, – w części II B niniejszego dokumentu, – w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych w wysokości maksymalnej 5% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, • Koszty zakupu usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych i komunalnych, pod warunkiem, że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku, • Koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, • Koszty prac wykończeniowych, • Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej, • Inne koszty wynikające bezpośrednio ze specyfiki przedsięwzięcia, w

	<p>szczegółności opłaty wpisowe lub członkowskie.</p> <p>Za kwalifikowane uznaje się także koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zarządzania projektem.</p> <p>Kosztami niekwalifikowanymi są koszty podłączenia do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej lub energetycznej indywidualnych użytkowników oraz koszty związane z zakupem i instalacją kolektorów słonecznych na potrzeby budynków nie będących budynkami użyteczności publicznej.</p>
4.2	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II A niniejszego dokumentu, – w części II B niniejszego dokumentu, – w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych w wysokości maksymalnej 5% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, • Koszty zakupu usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych i komunalnych, pod warunkiem, że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku, • Koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, • Koszty prac wykończeniowych, • Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej, • Inne koszty wynikające bezpośrednio ze specyfiki przedsięwzięcia, w szczególności opłaty wpisowe lub członkowskie. <p>Za kwalifikowane uznaje się także koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zarządzania projektem.</p> <p>Kosztami niekwalifikowanymi są koszty podłączenia do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej lub energetycznej indywidualnych użytkowników oraz koszty związane z zakupem i instalacją kolektorów słonecznych na potrzeby budynków nie będących budynkami użyteczności publicznej.</p>
5.1	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II A niniejszego dokumentu, – w części II B niniejszego dokumentu, – w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi:

	<ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, oprogramowania i licencji, • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych w wysokości maksymalnej 5% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, • Koszty zakupu usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych i komunalnych, pod warunkiem, że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku, • Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej, • Inne koszty wynikające bezpośrednio ze specyfiki przedsięwzięcia, w szczególności opłaty wpisowe lub członkowskie. <p>Za kwalifikowane uznaje się także koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zarządzania projektem.</p>
5.2	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II A niniejszego dokumentu, – w części II B niniejszego dokumentu, – w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, oprogramowania i licencji, w tym komputerowego wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem do przeszukiwania katalogów bibliotecznych, nierozdzielnie związanych z funkcjonowaniem inwestycji (tylko jako element szerszego projektu), • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych w wysokości maksymalnej 5% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia,

	<ul style="list-style-type: none"> • Koszty zakupu usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych i komunalnych, pod warunkiem, że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku, • Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej, • Inne koszty wynikające bezpośrednio ze specyfiki przedsięwzięcia, w szczególności opłaty wpisowe lub członkowskie. <p>Za kwalifikowane uznaje się także koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zarządzania projektem.</p> <p>Dopuszcza się możliwość finansowania termomodernizacji obiektów infrastruktury kulturalnej oraz edukacyjnej w wysokości nie wyższej niż 30% wartości kosztów kwalifikowanych projektu. Jeżeli projekt dotyczy modernizacji kilku obiektów, termomodernizacja nie może przekroczyć 30% wartości kosztów kwalifikowanych dla każdego zadania w ramach projektu.</p> <p>W ramach tego działania za sprzęt i wyposażenie uważa się środki trwałe o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż 2 lata, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki.</p> <p>W przypadku jednostek, które, oprócz działalności edukacyjnej, prowadzą również inną działalność, np. z zakresu opieki społecznej, do wsparcia w ramach tego działania kwalifikować się będą wyłącznie projekty dotyczące budowy, modernizacji i wyposażenia infrastruktury dydaktycznej, bezpośrednio związanej z procesem kształcenia i doskonalenia zawodowego. W ramach działania nie kwalifikują się projekty, związane z doradztwem zawodowym, działalnością opiekuńczo-wychowawczą domów dziecka, specjalnych ośrodków wychowawczych, jednostek pogotowia opiekuńczego, ognisk wychowawczych, żłobków, jak również działalnością poradni psychologiczno-pedagogicznych. Niniejsze projekty, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, zakwalifikowane są jako opieka wychowawcza i społeczna i nie są objęte pomocą w ramach RPOWŚ 2007 – 2013.</p> <p>W ramach niniejszego działania nie ma możliwości łączenia projektów dotyczących infrastruktury edukacyjnej z infrastrukturą kultury.</p>
5.3	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II A niniejszego dokumentu, – w części II B niniejszego dokumentu, – w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, oprogramowania i licencji,

	<ul style="list-style-type: none"> • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia, • Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu, • Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych w wysokości maksymalnej 5% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, • Koszty zakupu usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych i komunalnych, pod warunkiem, że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku, • Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej, • Inne koszty wynikające bezpośrednio ze specyfiki przedsięwzięcia, w szczególności opłaty wpisowe lub członkowskie. <p>Za kwalifikowane uznaje się także koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zarządzania projektem.</p> <p>Dopuszcza się możliwość finansowania termomodernizacji obiektów w wysokości nie wyższej niż 30% wartości kosztów kwalifikowanych projektu. Jeżeli projekt dotyczy modernizacji kilku obiektów, termomodernizacja nie może przekroczyć 30% wartości kosztów kwalifikowanych dla każdego zadania w ramach projektu. Ograniczenie to nie dotyczy konserwacji, renowacji, rewaloryzacji i zachowania obiektów zabytkowych.</p> <p>Dopuszcza się możliwość zakupu sprzętu i wyposażenia, na potrzeby obiektów służących rozwojowi aktywnych form wypoczynku, w wysokości nie przekraczającej 20% wartości kosztów kwalifikowanych projektu. W ramach tego działania za sprzęt i wyposażenie uważa się środki trwałe o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż 2 lata, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki.</p> <p>Obiekty, realizowane w ramach projektów związanych z rozwojem i modernizacją publicznej infrastruktury, służącej rozwojowi aktywnych form wypoczynku, oraz innej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej muszą być ogólnodostępne. Infrastruktura tego typu może służyć wyłącznie rozwojowi sportu amatorskiego – nieprofesjonalnego. Za sport profesjonalny uznawany jest taki rodzaj sportu wyczynowego, który jest uprawiany w celach zarobkowych.</p> <p>Do kosztów niekwalifikowalnych w ramach działania zaliczane są roboty związane z budową i modernizacją ścieżek rowerowych i pieszych, będących elementem infrastruktury komunikacyjnej. W przypadku, gdy część turystycznej trasy/szlaku rowerowego lub pieszego biegnie w ciągu drogi publicznej, jako element infrastruktury komunikacyjnej, za koszty kwalifikowane uznaje się jedynie koszty związane z wytyczeniem/ oznakowaniem.</p>
6.1	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II A niniejszego dokumentu,

- w części II B niniejszego dokumentu,
- w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi:

- Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości,
- Koszty zakupu nowego sprzętu i wyposażenia biurowego, oprogramowania i licencji,
- Koszty związane z opracowaniem Lokalnego Planu Rewitalizacji,
- Koszty zabudowy pustych przestrzeni (placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci, publicznych toalet, małej architektury – fontanny, tarasy widokowe, ławki, kosze) w ramach projektów rewitalizacyjnych,
- Koszty budowy małej infrastruktury drogowej, jak: zatoczki, przystanki autobusowe, nawierzchnia brukowana ulicy, chodnika, skweru,
- Koszty przebudowy infrastruktury technicznej i komunalnej kolidujących z inwestycją w ramach projektów rewitalizacyjnych,
- Wydatki inwestycyjne w budynki o charakterze mieszkalnym polegającym na odnowie części głównej struktury budynku np. dach, fasada, instalacje techniczne budynku – zgodnie z rozporządzeniem 1828/2006 oraz krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków,
- Koszty prac wykończeniowych w tym umocnienia,
- Wydatki związane zakupem nowych środków transportu publicznego spełniającego wymogi środowiskowe przewidziane we właściwych regulacjach prawnych (właściwe rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy publicznej),
- Wydatki związane z budową zintegrowanego systemu zarządzania transportem publicznym, w tym dostosowanie taboru do wdrożenia tegoż systemu,
- Koszty systemów poboru opłat na nośnikach elektronicznych,
- Koszty systemów rejestracji potoków podróżnych, w tym fotokomórki i czujniki ruchu,
- Zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia w zakresie transportu publicznego i realizacji projektu,
- Koszty dyspozytorskich systemów pozycjonowania pojazdów,
- Koszty urządzeń elektronicznej informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym oraz on-line,
- Koszty systemów monitoringu wizyjnego w ramach transportu publicznego,
- Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia,
- Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o

dofinansowanie projektu,

- Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych w wysokości maksymalnej 5% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia,
- Koszty zakupu usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych i komunalnych, pod warunkiem, że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku,
- Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej,
- Inne koszty wynikające bezpośrednio ze specyfiki przedsięwzięcia, w szczególności opłaty wpisowe lub członkowskie.
- Za kwalifikowane uznaje się także koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zarządzania projektem.
- Za koszt kwalifikowalny uznaje się termomodernizację budynków publicznych, pozostających własnością Beneficjenta, za wyjątkiem budynków administracji publicznej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej.
- W związku z koniecznością zachowania zgodności realizowanych projektów z celami działania, co do zasady, za niekwalifikowalne zostaną uznane projekty, w ramach których koszt budowy/przebudowy/remontu jednej z poszczególnych kategorii wydatków, np. drogownictwa, wodno-kanalizacyjnej, sportowej, turystycznej, przekracza 70% kosztów kwalifikowanych projektu.
- Za wydatek niekwalifikowany uznaje się budowę i przebudowę budynków publicznych i prywatnych (w tym mieszkalnych), oraz budowę i przebudowę obiektów sportowych, kulturalnych i turystycznych. Wyjątkiem od tej zasady pozostają: boiska sportowe, będące dodatkowym, niewielkim elementem projektu i wpływające na jego kompleksowość, place zabaw dla dzieci, inne obiekty uznane za część małej architektury bądź za niezbędne do prawidłowej realizacji projektu, przebudowa obiektów zabytkowych, ścieżek i szlaków turystycznych oraz pomieszczeń zaadaptowanych na cele utworzenia punktów informacji turystycznej.
- Koszt termomodernizacji budynków w ramach rewitalizacji nie może przekroczyć 30% wydatków kwalifikowanych projektu.
- Za wydatek niekwalifikowany uznaje się koszt budowy/przebudowy/remontu zbiorników wodnych pełniących funkcje retencyjne.
- Kosztem niekwalifikowanym jest budowa, przebudowa i remont oświetlenia, sieci gazowniczej, telekomunikacyjnej, energetycznej i ciepłowniczej nie

	<p>pozostających własnością Beneficjenta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kosztami niekwalifikowanymi są wyburzenia budynków nie będących własnością Beneficjenta. <p>Ponadto, za wydatki niekwalifikowane uznaje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych, – zakup obiektów wykorzystywanych jako miejsce świadczenia usług przez administrację publiczną.
6.2	<p>Wydatki wynikające z rodzaju projektu uwzględnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w części II A niniejszego dokumentu, – w części II B niniejszego dokumentu, – w części II C niniejszego dokumentu, to między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane z nabyciem nowych środków trwałych i aktywów materialnych pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych podmiotu odpowiedzialnego za realizację projektu oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, • Koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu, • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków jest kwalifikowany przy spełnieniu łącznie poniższych warunków: <ul style="list-style-type: none"> • Zakup gruntu nie przekracza 10% wartości całkowitej kosztów kwalifikowalnych, • Wyburzenie stojących budynków jest w pełni kwalifikowany (koszt zakupu budynków przeznaczonych do wyburzania nie jest kwalifikowany), • Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej (przy czym wartość gruntu nie może przekraczać 10% wartości kosztów kwalifikowalnych), • Koszty związane z opracowaniem Lokalnego Planu Rewitalizacji, • Koszty zabudowy pustych przestrzeni (placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci , publicznych toalet, małej architektury – fontanny, tarasy widokowe, ławki, kosze), • Koszty budowy małej infrastruktury drogowej, jak: zatoczki, przystanki autobusowe, nawierzchnia ulicy, chodnika, skweru, • Koszty przebudowy infrastruktury technicznej i komunalnej kolidujących z inwestycją, • Wydatki inwestycyjne w budynki o charakterze mieszkalnym polegającym na odnowie części głównej struktury budynku np. dach, fasada, instalacje techniczne budynku – zgodnie z rozporządzeniem 1828/2006 oraz krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków, • Koszty prac wykończeniowych w tym umocnienia, • Koszty remontów, napraw lub adaptacji pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizowanego przedsięwzięcia,

- Koszty obsługi instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie projektu,
- Koszty porad prawnych oraz doradztwa udzielonego przez ekspertów finansowych lub technicznych w wysokości maksymalnej 5% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, jeśli są bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia,
- Koszty zakupu usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych i komunalnych, pod warunkiem, że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku,
- Koszty działań promocyjnych i informacyjnych, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywana jest informacja o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej,
- Inne koszty wynikające bezpośrednio ze specyfiki przedsięwzięcia, w szczególności opłaty wpisowe lub członkowskie.
- Za kwalifikowane uznaje się także koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zarządzania projektem.
- Za koszt kwalifikowalny uznaje się termomodernizację budynków publicznych, pozostających własnością Beneficjenta, za wyjątkiem budynków administracji publicznej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej.

- W związku z koniecznością zachowania zgodności realizowanych projektów z celami działania, co do zasady, za niekwalifikowalne zostaną uznane projekty, w ramach których koszt budowy/przebudowy/remontu jednej z poszczególnych kategorii wydatków, np. drogownictwa, wodno-kanalizacyjnej, sportowej, turystycznej, przekracza 70% kosztów kwalifikowanych projektu.

- Za wydatek niekwalifikowany uznaje się budowę i przebudowę budynków publicznych i prywatnych (w tym mieszkalnych), oraz budowę i przebudowę obiektów sportowych, kulturalnych i turystycznych. Wyjątkiem od tej zasady pozostają: boiska sportowe, będące dodatkowym, niewielkim elementem projektu i wpływające na jego kompleksowość, place zabaw dla dzieci, inne obiekty uznane za część małej architektury bądź za niezbędne do prawidłowej realizacji projektu, przebudowa obiektów zabytkowych, ścieżek i szlaków turystycznych oraz pomieszczeń zaadaptowanych na cele utworzenia punktów informacji turystycznej.

- Koszt termomodernizacji budynków w ramach rewitalizacji nie może przekroczyć 30% wydatków kwalifikowanych projektu.

- Za wydatek niekwalifikowany uznaje się koszt budowy/przebudowy/remontu zbiorników wodnych pełniących funkcje retencyjne.

- Kosztem niekwalifikowanym jest budowa, przebudowa i remont oświetlenia, sieci gazowniczej, telekomunikacyjnej, energetycznej i ciepłowniczej nie pozostających własnością Beneficjenta.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kosztami niekwalifikowanymi są wyburzenia budynków nie będących własnością Beneficjenta. <p>Ponadto, za wydatki niekwalifikowane uznaje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych, – zakup obiektów wykorzystywanych jako miejsce świadczenia usług przez administrację publiczną.
7.1	<p>Do wydatków kwalifikowalnych w ramach Działania 7.1., wyłącznie w przypadku przyjęcia projektu do realizacji, mogą zostać zaliczone koszty zgodne z zasadami określonymi w Krajowych Wytycznych dot. kwalifikowania wydatków w ramach Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013, oraz Szczegółowych wytycznych IZ dot. kwalifikowalności wydatków w ramach RPOWŚ, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wydatki poniesione w związku z przygotowaniem, zarządzaniem, monitorowaniem, oceną i kontrolą, • Koszty osobowe (wydatki związane z rekrutacją, wynagrodzeniami oraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne) pracowników pełniących ściśle określone funkcje związane z przygotowaniem, oceną, monitorowaniem, audytem projektu i programu, kontrolą finansową i weryfikacją płatności oraz informacją i promocją w ramach RPOWŚ w latach 2007-2013: <ul style="list-style-type: none"> ○ płaca zasadnicza, ○ dodatek funkcyjny, ○ dodatek stażowy, dodatek za stopień służbowy, ○ składka na Fundusz Pracy, ○ składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, ○ nagrody i premie przewidziane w regulaminie wynagrodzeń, ○ wynagrodzenie chorobowe płacone przez pracodawcę, ○ dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne i fundusze pozaubezpieczeniowe płacone przez pracodawcę, • Koszty osobowe (wydatki związane z wynagrodzeniami oraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne) pracowników obsługujących Komitet Monitorujący: <ul style="list-style-type: none"> ○ płaca zasadnicza, ○ dodatek funkcyjny, ○ dodatek stażowy, dodatek za stopień służbowy, ○ składka na Fundusz Pracy, ○ składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, ○ nagrody i premie przewidziane w regulaminie wynagrodzeń, ○ wynagrodzenie chorobowe płacone przez pracodawcę, ○ dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne i fundusze pozaubezpieczeniowe płacone przez pracodawcę, • Koszty wynajmu i remontów pomieszczeń biurowych, • Roboty budowlane oraz projektowe, • Przygotowanie i rozbudowa lokalnych systemów informatycznych, • Utrzymanie systemu informatycznego, • Wydatki związane ze zbieraniem, gromadzeniem, przetwarzaniem i analizowaniem danych,

	<ul style="list-style-type: none"> • Wydatki związane ze zwiększeniem liczby użytkowników sieci komputerowych, • W przypadku zakupu pomieszczeń biurowych koszty amortyzacji w okresie realizacji RPOWŚ proporcjonalnie do wykorzystania pomieszczeń na potrzeby realizacji zadań z zakresu instrumentów strukturalnych, • Wynajem środków transportu, • Konserwacja i utrzymanie sprzętu i wyposażenia, • Zakup usług telekomunikacyjnych, w tym zakup telefonów komórkowych i opłaty abonamentowej, • Koszty organizacji posiedzeń Komitetów, • Koszty przygotowania i powielania materiałów, • Koszty wynajmu sal i sprzętu multimedialnego, • Koszty przejazdów, wyżywienia, noclegów, • Koszty usług świadczonych przez ekspertów powołanych do uczestnictwa w obradach Komitetów, • Koszty przygotowania i rozpowszechniania raportów z posiedzeń Komitetów, • Koszty pracy ekspertów oceniających projekty, • Koszty kontroli (także na miejscu), • Koszty organizacji szkoleń, seminariów i warsztatów dla osób zaangażowanych we wdrażanie RPOWŚ, • Koszty udziału osób zaangażowanych we wdrażanie RPOWŚ w szkoleniach językowych, szkoleniach merytorycznych, konferencjach, seminariach, stażach, studiach podyplomowych dotyczących problematyki związanej z wykonywanymi obowiązkami ramach RPOWŚ w latach 2007-2013, • Koszty przygotowania specyfikacji przetargowej i przeprowadzenia przetargu, • Koszty zakupu i instalacji sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem (np.: komputery, serwery, monitory, projektory multimedialne, skanery), • Koszty zakupu urządzeń elektronicznych wyposażenia biurowego (np.: telefony, faksy, drukarki, kopiarki), • Koszty zakupu materiałów biurowych, • Koszty tłumaczeń dokumentów oraz wynajmu tłumaczy dla potrzeb RPOWŚ na lata 2007-2013, • Koszty staży i wizyt studyjnych (krajowych i zagranicznych), • Koszty zakupu i prenumeraty prasy i innych publikacji. • Leasing operacyjny samochodów, • Ubezpieczenie samochodów służbowych, • Niezbędne naprawy środków transportu,
7.2	<p>Do wydatków kwalifikowalnych w ramach Działania 7.2., wyłącznie w przypadku przyjęcia projektu do realizacji, mogą zostać zaliczone koszty zgodne z zasadami określonymi w Krajowych Wytycznych dot. kwalifikowania wydatków w ramach Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013, oraz Szczegółowych wytycznych IZ dot. kwalifikowalności wydatków w ramach RPOWŚ, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koszty przygotowania specyfikacji przetargowej i przeprowadzenia przetargu na wybór firmy odpowiedzialnej za przygotowanie materiałów promocyjnych oraz organizację szkoleń dla beneficjentów, • Koszty przygotowania i zamieszczania informacji o RPOWŚ w mediach, • koszty stworzenia, utrzymania, obsługi, promocji oraz modyfikacji strony i

	<p>portalu internetowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koszty przygotowania i powielania materiałów, • Koszty wynajmu sal i sprzętu multimedialnego, nagłośnienia • Koszty przejazdów, wyżywienia, noclegów beneficjentów, • Koszty usług świadczonych przez ekspertów, • Koszty przygotowania i rozpowszechniania publikacji, ulotek, broszur, folderów, biuletynów oraz innych materiałów promujących RPOWŚ 2007-2013, • Koszty przygotowania analiz, studiów i ekspertyz, • Przygotowanie, modyfikacja i uaktualnianie planu działań promocyjnych i informacyjnych, • Przeprowadzenie badań opinii publicznej, • Prezentacja i promocja przykładów najlepszych praktyk i najlepszych projektów, • Nabycie praw autorskich, • Wydatki dotyczące publikacji w mediach elektronicznych, • Uruchomienie i działalność punktów informacyjnych, • Uruchomienie i utrzymanie infolinii i serwisów informacyjnych, • Realizacja i uczestnictwo w programach i audycjach telewizyjnych i radiowych, • Koszty organizacji szkoleń, konferencji prasowych, seminariów i warsztatów dla beneficjentów, dotyczących problematyki związanej z wdrażaniem RPOWŚ w latach 2007-2013, • Koszty tłumaczeń, • Koszty związane z ewaluacją bieżącą oraz ex-ante RPOWŚ w latach 2007-2013.
7.1 i 7.2	a) wydatki osobowe postępujące składniki wynagrodzeń:

⁷ Przez świadczenie urlopowe rozumie się np. świadczenie określane jako „wczasy pod gruszą” lub inne formy finansowania wypoczynku finansowane z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, jak również inne formy wypłaty dokonywane z tego funduszu (bony żywieniowe, dopłaty do stołówki itp.).

Wydatki niekwalifikowalne

--	--